

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI ÉRTESÍTŐ

A KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI MINISZTERIUM HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

Oldal

Törvény

2007. évi CVI. törvény Az állami vagyonról	1522
--	------

Kormányrendelet

239/2007. (IX. 12.) Korm. r. A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról	1522
---	------

Miniszteri rendeletek

19/2007. (IX. 13.) PM r. A kincstári rendszer működésével kapcsolatos pénzügyi szolgáltatások teljesítésének rendjéről szóló 36/1999. (XII. 27.) PM rendelet módosításáról	1525
79/2007. (IX. 15.) GKM–KvVM e. r. A nem közúti mozgó gépekbe építendő belső égésű motorok gáznemű és részecskékből álló szennyezőanyag-kibocsátásának korlátozásáról szóló 75/2005. (IX. 29.) GKM–KvVM együttes rendelet módosításáról	1526
80/2007. (IX. 19.) GKM r. A kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről szóló 50/2002. (XII. 29.) GKM rendelet módosításáról	1527
28/2007. (IX. 19.) KvVM–EüM–FVM e. r. A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM–EüM–FVM együttes rendelet módosításáról	1527

Az Alkotmánybíróság határozatai

122/B/1997. AB hat. A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény, a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény, a földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény, továbbá a vízgazdálkodási társulatokról szóló 160/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet, a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet, az elektronikus hírközlési előfizetői szerződésekre és azok megkötésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 16/2003. (XII. 27.) IHM rendelet és a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 58/2005. (VII. 7.) GKM rendelet egyes rendelkezései alkotmányossági vizsgálatáról	1527
1129/B/2004. AB hat. A környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 11. § (1) bekezdése, valamint Vízvár Község Önkormányzatának a talajterhelési díjról szóló 11/2004. (VIII. 25.) számú rendelete 2. § (1) bekezdése alkotmányellenességének vizsgálatáról	1540
125/B/2002. AB hat. A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet egésze és egyes rendelkezései alkotmányellenességének vizsgálatáról	1543
210/B/2002. AB hat. A közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdés a) pontja alkotmányellenességének – az Alkotmány 57. § (5) bekezdésének alapján történő – vizsgálatáról	1543

Kormányhatározat

2167/2007. (IX. 20.) Korm. hat. A központi költségvetési fejezetek és a társadalombiztosítási költségvetési szervek 2006. évi előirányzat-ma-	1543
---	------

Közlemény

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közleménye A madár- és denevérgyűrzési vizsgák, valamint a solymász természetvédelmi vizsgák lebonyolításáról	1543
--	------

Törvény

2007. évi CVI. törvény az állami vagyonról*

* A Törvény teljes szövege a Magyar Közlöny 2007. szeptember 17-i 121. számában található. A Szerkesztőség felhívja a figyelmet a törvény természetvédelmet érintő rendelkezéseire.

Kormányrendelet

A Kormány 239/2007. (IX. 12.) Korm. rendelete a közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet módosításáról

A Kormány az Alkotmány 35. §-a (1) bekezdésének b) pontjában megállapított feladatkörében eljárva, valamint a köziratokról, a közlevéltárakról és a magánlevéltári anyag védelméről szóló 1995. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Ltv.) 10. §-ának (10) bekezdésében és 35/A. §-ának (1) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeli el:

1. §

(1) A közfeladatot ellátó szervek iratkezelésének általános követelményeiről szóló 335/2005. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) 1. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) E rendelet hatálya a közfeladatot ellátó szervekre és – a (2) bekezdésben foglalt korlátozással – azok irattári anyagára terjed ki. E rendelet határozza meg a közfeladatot ellátó szervekhez beérkező és az ott keletkezett papír alapú és elektronikus köziratok (a továbbiakban: irat) kezelésének egységes követelményeit, továbbá a központi államigazgatási szervek, az önkormányzati hivatalok és az önkormányzati társulások iratkezelési szabályzatai végrehajtásának ellenőrzési rendjét.”

(2) A Korm. rendelet 1. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A köziratok kezelésének szakmai irányításáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) e feladatkörét a Kormányzati Iratkezelési Felügyelet (a továbbiakban: KIF) útján látja el.”

2. §

(1) A Korm. rendelet 2. §-ának 10. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában]

„10. *érkeztetés*: minimálisan az érkezett küldemény sorszámanak, küldőjének, az érkeztetés dátumának és könyvelt postai küldeménynél a küldemény postai azonosítójának (különösen kód, ragszám) nyilvántartásba vétele;”

(2) A Korm. rendelet 2. §-ának 22. pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

[E rendelet alkalmazásában]

„22. *küldemény*: az irat vagy tárgy – kivéve a reklámanyag, sajtótermék, elektronikus szemét –, amelyet kézbesítés céljából burkolatán vagy a hozzá tartozó listán címmel láttak el;”

(3) A Korm. rendelet 2. §-a a következő 38. és 39. ponttal egészül ki:

[E rendelet alkalmazásában]

„38. *kezdőirat*: az ügyben keletkezett első irat, az ügy indító irata;

39. *savmentes doboz*: lignint, savas adalékanyagot és színezéket nem tartalmazó, papírból készített tárolóeszköz.”

3. §

A Korm. rendelet 28. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Felbontás nélkül dokumentáltan a címzettnek kell továbbítani azokat a küldeményeket,

a) amelyek „s.k.” felbontásra szólnak,

b) amelyeknél ezt az arra jogosult személy elrendelte, valamint

c) amelyek névre szólóak és megállapíthatóan magánjellegűek.”

4. §

A Korm. rendelet 34. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„34. § (1) Minden beérkezett küldeményt érkeztetni kell.

(2) A küldeménynek a fogadó félhez történő beérkezése időpontjában nyilvántartásban kell rögzíteni minimálisan a küldemény sorszáma, küldőjét, az érkeztetés dátumát és könyvelt postai küldeménynél a küldemény postai azonosítóját. Az érkeztetés dátumát és az érkeztető azonosítót a küldemény elválaszthatatlan részeként fel kell tüntetni. A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény szerinti elektronikus ügyintézés során az érkeztető azonosító szám képzése a külön jogszabályban foglaltak szerint történik.

(3) A kizárólag érkeztetendő iratok körét, amelyeket nem kell iktatni, az iratkezelési szabályzatban kell meghatározni.”

5. §

A Korm. rendelet 40. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„40. § Az iktatószám felépítése a központi ügyiratkezelés esetén: főszám – alszám/év/; az iktatószám felépítése az osztott vagy vegyes ügyiratkezelés esetén: iktatóhely azonosítója/főszám – alszám/év/egyedi azonosítás. A főszám – alszám/év/ egy egységként tekintendő azonosító. A főszám és alszám folyamatos sorszám, amelyet a szoftverben beállított számláló automatikusan képez. Az évszám az aktuális év négy számjegye. Az iktatóhely azonosítóját (szám és betű kombinációja) az adott szervezet – igényeinek megfelelően – alakítja ki (nem osztott iktatás esetén ez az adat lehet az iktatókönyv betű és számkombinációs azonosítója). Egyedi azonosítási jelölés alkalmazása nem kötelező. Az iktatóhely azonosítókat az iratkezelési feladatok felügyeletét ellátó felelős vezető adja ki és tartja nyilván.”

6. §

A Korm. rendelet 41. §-a a következő (6) bekezdéssel egészül ki:

„(6) Az (1) bekezdésben foglaltaktól eltérően a rendvédelmi szerveknél, bíróságoknál és ügyészi szerveknél a különböző években, de ugyanazon ügyben keletkezett iratokat is egy főszámon lehet nyilvántartani. A különböző években, de ugyanazon ügyben keletkezett, egy főszámon nyilvántartható ügyek körét a Magyar Országos Levéltárral, illetve az illetékes szaklevéltár és a miniszter egyetértésével az iratkezelési szabályzatban kell meghatározni.”

7. §

A Korm. rendelet 43. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„43. § (1) Az iktatókönyvet az év utolsó munkanapján, az utolsó irat iktatása után – a 41. § (6) bekezdésben foglaltak kivételével – le kell zárni.

(2) A kézi iktatókönyv esetében az iktatásra felhasznált utolsó számot követő aláhúzással kell a zárást elvégezni, majd azt a keltezést követően aláírással, továbbá a körbélyegző lenyomatával hitelesíteni kell. A 41. § (6) bekezdésben foglaltak alkalmazása során kézi iktatókönyv esetén a lezárt iktatókönyvben ezt követően új irat főszámra történő iktatása tilos, az érkezett újabb iratot az ugyanazon ügy soron következő alszámára iktatják.

(3) Iratkezelési szoftver alkalmazása esetén – a 41. § (6) bekezdésben foglaltak kivételével – biztosítani kell, hogy zárás után a rendszerbe az adott évre, az adott iktató-

könyvbe ne lehessen több iratot iktatni. A 41. § (6) bekezdésben foglaltak alkalmazása esetén az év utolsó munkanapján el kell készíteni az iktatókönyv időbélyegzővel ellátott, hiteles elektronikus változatát. Ezt követően az előző évi iktatókönyvben új irat főszámra történő iktatása tilos, az érkezett újabb iratot az ugyanazon ügy soron következő alszámára iktatják. Az iktatókönyvek végleges zárásának részeként el kell készíteni – külön jogszabályban meghatározott formátumban – az iktatókönyv időbélyegzővel ellátott, hiteles elektronikus változatát.”

8. §

A Korm. rendelet 65. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) A levéltár számára átadandó ügyiratokat az ügyviteli segédletekkel együtt nem fertőzött állapotban, levéltári őrzésre alkalmas savmentes dobozokban az átadó költségére az irattári terv szerint, átadás-átvételi jegyzőkönyv kíséretében, annak mellékletét képező átadási egység szerinti (doboz, csomag stb.) tételjegyzékkel együtt, teljes, lezárt évfolyamokban kell átadni. A visszatartott ügyiratokról külön jegyzéket kell készíteni. Az átadási jegyzéket és a visszatartott iratokról készített jegyzéket – a levéltárral egyeztetett módon – elektronikus formában is át kell adni.”

9. §

A Korm. rendelet a következő 67/A–68/C. §-sal és az azt megelőző címmel egészül ki:

„A központi államigazgatási szervek, az önkormányzati hivatalok és az önkormányzati társulások iratkezelési szabályzataiban foglaltak végrehajtásának ellenőrzési rendje

Általános rendelkezések

67/A. § (1) A miniszter a köziratok kezelésének szakmai irányításával összefüggő ellenőrzési feladatait a KIF útján, az éves munkatervben meghatározott ütemezéssel, a központi államigazgatási szerveknél végzi.

(2) A területileg illetékes közigazgatási hivatal a közigazgatási hivatalokról szóló 297/2006. (XII. 23.) Korm. rendelet 22. §-a (1) bekezdésének e) pontjában biztosított ellenőrzési jogkörében ellenőrzi az önkormányzati hivatalok iratkezelési szabályzataiban foglaltak végrehajtását, a helyi önkormányzatok társulásáról és együttműködéséről szóló 1997. évi CXXXV. törvény 20. §-ának (2) bekezdésében, valamint a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. törvény 12. §-ának (2) bekezdésében biztosított törvényességi ellenőrzési jogkörében ellenőrzi az önkormányzati társulások iratkezelési szabályzataiban foglaltak végrehajtását.

(3) A KIF és a közigazgatási hivatalok (1) és (2) bekezdésben rögzített ellenőrzési tevékenysége nem érinti a közlevéltárak ellenőrzési jogosultságait szabályozó jogszabályi előírásokat.

(4) Az ellenőrzés célja az iratkezelés helyzetének feltárása, továbbá annak vizsgálata, hogy az iratkezelés gyakorlati végrehajtása megfelel-e a vonatkozó jogszabályokban, szabályzatokban foglaltaknak.

(5) A központi államigazgatási szervek esetében az ellenőrzések éves ütemtervét a KIF a Magyar Országos Levéltárral egyeztetve határozza meg. Az önkormányzati hivatalok és az önkormányzati társulások esetében az ellenőrzések éves ütemtervét a területileg illetékes közigazgatási hivatal az illetékes közlevéltárral egyeztetve határozza meg.

(6) Az ellenőrzésben nem vehet részt az ellenőrzött szerv dolgozójának a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 685. §-ának b) pontjában meghatározott hozzátartozója (közeli hozzátartozója).

(7) Az ellenőrzést végző a kizárási okot közvetlen vezetőjének haladéktalanul köteles bejelenteni, de azt az ellenőrzött szerv is bejelentheti.

(8) Az ellenőrzést végző köteles a titokvédelemre, valamint a személyes adatok védelmére vonatkozó előírásokat betartani.

Az ellenőrzés rendje

67/B. § (1) Az ellenőrzésről az ellenőrizendő szervet (a továbbiakban: szerv) az ellenőrzés megkezdése előtt legalább tizenöt nappal írásban – az iratkezelés felügyeletét ellátó szerv vezetőjén keresztül – értesíteni kell az ellenőrzési terv egyidejű megküldésével, amennyiben annak megküldése az ellenőrzés célját nem hiúsítja meg.

(2) Ellenőrzésre a KIF, valamint a közigazgatási hivatal megbízott köztisztviselője jogosult. Az ellenőrzésre jogosult személy az ellenőrzési jogosultságát az ellenőrzés megkezdése előtt köteles igazolni. Az ellenőrzésre jogosult személyt ellenőrzési megbízólevéllel kell ellátni, amely a munkáltatói (szolgálati) igazolvánnyal együtt érvényes. Az ellenőrzési megbízólevélnek tartalmaznia kell:

- a) a „megbízólevél” elnevezést;
- b) az ellenőr nevét, beosztását, munkáltatói (szolgálati) igazolványának a számát;
- c) az ellenőrzés helyére, az ellenőrzési tervre történő utalást;
- d) az ellenőrzés végrehajtására, eljárási szabályára vonatkozó jogszabály megnevezését;
- e) a megbízólevél érvényességi idejét;
- f) a kiállítás keltét;
- g) a kiállításra jogosult aláírását, a bélyegzőlenyomatot.

(3) Az ellenőrzést úgy kell végezni, hogy az ellenőrzött szerv rendeltetésszerű tevékenységét lehetőleg ne akadályozza. Az ellenőrzést az ellenőrizni kívánt tevékenység

folytatása idején (munkanap) a szerv hivatalos munkaidejének megfelelő időpontban kell végezni.

Az ellenőrzés eszközei, módszere, szempontjai, eredménye, az ellenőrzési jegyzőkönyv

67/C. § (1) Az ellenőrzést végző személy az ellenőrzés eredményes lefolytatása érdekében jogosult:

- a) az ellenőrzés lefolytatásához szükséges területre belépni (a szerv székhelye, telephelye, irattára, raktári helyisége stb.), illetve a személyes adatnak nem minősülő elektronikusan tárolt adatokhoz hozzáférni;
- b) az iratkezeléssel kapcsolatos iratokba, iratkezelési nyilvántartásokba betekinteni, amelynek körében az ellenőrzés tárgyával összefüggő iratot – az államtitkot és a szolgálati titkot tartalmazó iratok és a személyes adatok kivételével – megvizsgálhat;
- c) az iratkezeléssel kapcsolatos munkafolyamatokat megvizsgálni;
- d) az iratkezeléssel összefüggésben felvilágosítást kérni, amelynek keretében a vizsgált szervtől személyes adatnak nem minősülő adatokat, tájékoztatást kérhet.

(2) Az iratkezelés helyzetének feltárása érdekében az ellenőrzést végző ellenőrzése során az alábbi körülményeket vizsgálja különösen:

- a) az ellenőrzött szerv rendelkezik-e az Ltv., valamint a Korm. rendeletnek megfelelő egyedi/egységes iratkezelési szabályzattal;
- b) milyen az iratkezelés szervezete (központi, osztott, vegyes);
- c) az iratkezeléssel kapcsolatos felelősséget;
- d) az ellenőrzött szerv iratkezelési informatikai infrastruktúráját (iratkezelési szoftver adatok, a jogosultsági rendszer kidolgozottsága, az iratkezelési szoftver működési tapasztalatai stb.);
- e) hogyan támogatja az iratkezelési gyakorlat a szerv rendeltetésszerű működését;
- f) az iratkezelés folyamatát;
- g) az iktatási/nyilvántartási fegyelmet, az iktatókönyvek hitelességét, a küldemények útjának pontos nyomon követhetőségét, a hivatali bélyegzők nyilvántartásának és használatának rendjét, az irategység elvének érvényesülését;

h) a lejárt megőrzési idejű iratok iratkezelési szabályzatban meghatározottak szerinti rendszeres selejtezését és a nem selejtezhető, maradandó értékű iratok illetékes levéltárnak történő átadását;

i) a feladatkörök megváltozása, megszűnő szervek, szervezeti egységek esetén az iratok sorsának rendezését.

(3) Az ellenőrzés során az ellenőrzés tárgyával kapcsolatban a szervnél tett megállapításokról jegyzőkönyvet készít az ellenőrzést lefolytató személy. Az ellenőrzési jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

- a) az eljáró szerv megnevezését;
- b) az ellenőrzött szerv megnevezését;
- c) az ellenőrzés célját;

- d) a helyszín és az időpont megjelölését;
- e) az ellenőrzést végző személyek megnevezését;
- f) az ellenőrzés során tapasztalt, a vizsgálat szempontjából lényeges körülményeket és megállapításokat;
- g) a vizsgált szervet képviselő személy által a vizsgálattal kapcsolatban tett nyilatkozatokat;
- h) a vizsgált szervet képviselő személy és az ellenőrzést végző személy aláírását.

(4) Az ellenőrzési jegyzőkönyv egy példányát az ellenőrzést végző a helyszínen átadja vagy amennyiben ez valamilyen okból nem lehetséges, az ellenőrzés befejezését követő öt napon belül megküldi a vizsgált szervnek. Az ellenőrzést végző az ellenőrzési jegyzőkönyv egy példányát tájékoztatásul az illetékes közlevéltárnak is megküldi.

(5) Amennyiben az ellenőrzés során megállapították, hogy az ellenőrzött szerv a jogszabályban foglalt előírásokat megsértette, az ellenőrző

a) felhívja a szerv figyelmét a jogszabálysértésre és határidő megállapításával, valamint a jogkövetkezményekre történő figyelmeztetéssel felszólítja annak megszüntetésére,

b) megkeresi az intézkedésre hatáskörrel rendelkező szervet, illetve fegyelmi vagy egyéb eljárást kezdeményez.”

10. §

A Korm. rendelet 69. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) Az érvényes tanúsítvánnyal rendelkező iratkezelési szoftvereket e rendelet 40. §-ában meghatározott követelményeknek a tanúsítvány érvényességi idejének lejártáig, legkésőbb a tanúsítvány megújításakor kell megfeleltetni.”

11. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, ezzel egyidejűleg hatályát veszti a Korm. rendelet 3. §-ának (1) bekezdése, 4. §-a, 9. §-a, 11. §-ának (2) bekezdése, valamint 69. §-ának (4) bekezdése.

(2) A Korm. rendelet 2. §-ának 24. pontjában a „helyben” szövegrész helyébe az „irattári” szövegrész lép.

12. §

Ez a rendelet a hatálybalépését követő hónap első napján hatályát veszti.

A miniszterelnök helyett:

Kiss Péter s. k.,
a Miniszterelnöki Hivatal vezető miniszter

Miniszteri rendeletek

A pénzügyminiszter
19/2007. (IX. 13.) PM
rendelete

a kincstári rendszer működésével kapcsolatos
pénzügyi szolgáltatások teljesítésének rendjéről szóló
36/1999. (XII. 27.) PM rendelet módosításáról

Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény 124. § (4) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján – a pénzügyminiszter feladat- és hatásköréről szóló 169/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. § a) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva – az alábbiakat rendelem el:

1. §

A kincstári rendszer működésével kapcsolatos pénzügyi szolgáltatások teljesítésének rendjéről szóló 36/1999. (XII. 27.) PM rendelet 9. § (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A Kincstár azonnali beszédési megbízást

a) a kincstári körbe tartozókkal szemben a saját gazdálkodásukkal összefüggésben az előirányzat-felhasználási keretszámla [Korm. rendelet 99. § (1) bekezdés a) pont, 105. § (1) bekezdés, 107. § (1) bekezdés c) pont], a fejezeti kezelésű előirányzatok felhasználásával összefüggésben pedig a fejezeti kezelésű előirányzat-felhasználási keretszámla [Korm. rendelet 98. § (1) bekezdés d) pont],

b) kincstári pénzforgalmi számlatulajdonosokkal szemben a pénzforgalom lebonyolítására szolgáló folyószámla [Korm. rendelet 97. § (2) bekezdés a) pont],

c) az a) és b) pontban foglaltakon túlmenően a kincstári ügyfél által adott Felhatalmazó levél alapján az abban megjelölt számla terhére teljesít.”

2. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba.

(2) E rendelet a hatálybalépését követő napon hatályát veszti.

Dr. Veres János s. k.,
pénzügyminiszter

**A gazdasági és közlekedési miniszter, valamint
a környezetvédelmi és vízügyi miniszter
79/2007. (IX. 15.) GKM–KvVM
együttes rendelete
a nem közúti mozgó gépekbe építendő belső égésű
motorok gáznemű és részecskékből álló
szennyezőanyag-kibocsátásának korlátozásáról szóló
75/2005. (IX. 29.) GKM–KvVM együttes rendelet
módosításáról**

A gazdasági és közlekedési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 163/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *b)* és *e)* pontjában meghatározott feladatkörben, valamint a környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 165/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában meghatározott feladatkörben eljárva, a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 89. §-ának (3) bekezdésében, valamint a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 56. §-ának *a)* pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendeljük el:

1. §

A nem közúti mozgó gépekbe építendő belső égésű motorok gáznemű és részecskékből álló szennyezőanyag-kibocsátásának korlátozásáról szóló 75/2005. (IX. 29.) GKM–KvVM együttes rendelet (a továbbiakban: R.) 17. §-ának (3) bekezdése a következő *f)* ponttal egészül ki:
(Ez a rendelet a következő uniós jogi aktusoknak való megfelelést szolgálja:)

„*f)* a Tanács 2006/105/EK irányelve (2006. november 20.) a környezetvédelem területén elfogadott 79/409/EGK, 92/43/EGK, 97/68/EK, 2001/80/EK és 2001/81/EK irányelveknek Bulgária és Románia csatlakozására tekintettel történő kiigazításáról, Melléklet „B. Ipari szennyezéscsökkentés és kockázatkezelés” című rész 1. pontja.”

2. §

Az R. 8. számú melléklete e rendelet *melléklete* szerint módosul.

3. §

(1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, és hatályát veszti a hatálybalépését követő napon.

(2) Ez a rendelet a környezetvédelem területén elfogadott 79/409/EGK, 92/43/EGK, 97/68/EK, 2001/80/EK és 2001/81/EK irányelveknek Bulgária és Románia csatlako-

zására tekintettel történő kiigazításáról szóló, 2006. november 20-i 2006/105/EK tanácsi irányelv Melléklet „B. Ipari szennyezéscsökkentés és kockázatkezelés” rész 1. pontjának való megfelelést szolgálja.

Dr. Kóka János s. k.,
gazdasági és közlekedési
miniszter

Dr. Fodor Gábor s. k.,
környezetvédelmi és vízügyi
miniszter

Melléklet

a 79/2007. (IX. 15.) GKM–KvVM együttes rendelethez

Az R. 8. számú mellékletének módosítása

Az R. 8. számú mellékletének 1. pont 1. rész helyébe a következő rendelkezés lép:

„1. rész – kis „e” betű, melyet a jóváhagyást megadó ország megkülönböztető betűjele vagy száma követ:

- 1 Németország
- 2 Franciaország
- 3 Olaszország
- 4 Hollandia
- 5 Svédország
- 6 Belgium
- 7 Magyarország
- 8 Cseh Köztársaság
- 9 Spanyolország
- 11 Egyesült Királyság
- 12 Ausztria
- 13 Luxemburg
- 17 Finnország
- 18 Dánia
- 19 Románia
- 20 Lengyelország
- 21 Portugália
- 23 Görögország
- 24 Írország
- 26 Szlovénia
- 27 Szlovákia
- 29 Észtország
- 32 Lettország
- 34 Bulgária
- 36 Litvánia
- CY Ciprus
- MT Málta”

**A gazdasági és közlekedési miniszter
80/2007. (IX. 19.) GKM
rendelete**

**a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más
hajózási létesítmény létesítéséről,
használatbavételéről, üzemen tartásáról
és megszüntetéséről szóló 50/2002. (XII. 29.) GKM
rendelet módosításáról***

* A rendelet teljes szövege a Magyar Közlöny 2007. szeptember 19-i 122. számában található.

**A környezetvédelmi és vízügyi miniszter,
az egészségügyi miniszter, valamint
a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter
28/2007. (IX. 19.) KvVM–EüM–FVM
együttes rendelete**

**a légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött
légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről
szóló 14/2001. (V. 9.) KöM–EüM–FVM
együttes rendelet módosításáról**

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 89. §-ának (3) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján, a környezetvédelmi és vízügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 165/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *b)* pontjában, az egészségügyi miniszter feladat- és hatásköréről szóló 161/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *a)* pontjában, valamint a földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter feladat- és hatásköréről szóló 162/2006. (VII. 28.) Korm. rendelet 1. §-ának *b)* pontjában meghatározott feladatkörben eljárva a következőket rendeljük el:

1. §

A légszennyezettségi határértékekről, a helyhez kötött légszennyező pontforrások kibocsátási határértékeiről szóló 14/2001. (V. 9.) KöM–EüM–FVM együttes rendelet 6. számú mellékletének „55. Állati tetemet égető berendezések” pontja hatályát veszti.

2. §

Ez a rendelet a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba, és hatályát veszti a hatálybalépését követő napon.

*Dr. Fodor Gábor s. k.,
környezetvédelmi és vízügyi
miniszter*

*Dr. Horváth Ágnes s. k.,
egészségügyi miniszter*

*Gráf József s. k.,
földművelésügyi és vidékfejlesztési miniszter*

Az Alkotmánybíróság határozatai

122/B/1997. AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására és jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének vizsgálatára irányuló indítványok tárgyában meghozta a következő

határozatot:

1. Az Alkotmánybíróság a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 8. § (1) bekezdése, 34. § (1) és (5) bekezdése, 35. § (1)–(3) bekezdései, 41. § (2) bekezdése, 44. § (4) bekezdése, 1. számú melléklet 7. *a)* pontja; a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény 30. § (3) bekezdése; a földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény 25. § (1) és (4) bekezdése, 26. § (1) bekezdés *a)* pontja; a vízgazdálkodási társulatokról szóló 160/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése, 5. § (3) bekezdése, 12. § (2) bekezdés *a)* pontja, 13. § (3) bekezdése, 22. § (1) bekezdése; a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet 1/a. melléklet 2. § (9) bekezdés *a)* pontja és 31/a. melléklet 3. *h)* pontja; az elektronikus hírközlési előfizetői szerződésekre és azok megkötésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 16/2003. (XII. 27.) IHM rendelet 4. §-a, a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 58/2005. (VII. 7.) GKM rendelet 1. §-a, 4. § (1) bekezdése, 5. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvény 17. § (2) bekezdése, 34. § (6) bekezdése; a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 34. § (4) és (5) bekezdése; a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése; a vízgazdálkodási társulatokról szóló 160/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet 12. § (2) bekezdése, valamint 13. § (1) és (2) bekezdése alkotmányossági vizsgálatára indult alkotmánybírósági eljárást megszünteti.

3. Az Alkotmánybíróság a távközlésről szóló 1992. évi LXXII. törvény 40. § (2) bekezdése; a gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvény 17. § (2) bekezdése; a villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szóló 1994. évi XLVIII. törvény 44. §-a; a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 7. § (3) bekezdése, 9. § (2) bekezdése, 34. § (4) és (5) bekezdése, 36. § (1) és (2) bekezdése, 41. § (2) bekezdése, 42. § (1) bekezdése, 1. számú melléklet 7. *a)* pontja; a villamoshálózat-fejlesztési hozzájárulásról szóló 26/1995. (VII. 25.) IKM rendelet 2. § (1) be-

kezdése, 4. § (1), (3) és (8) bekezdése; a gázelosztó vezetékre vonatkozó hálózatfejlesztési hozzájárulásról szóló 32/1995. (VII. 8.) IKM rendelet egésze, valamint 1. § (1) és (2) bekezdése, 3. § (8) bekezdése; a távközlési beruházási hozzájárulásról szóló 84/1995. (VII. 12.) Korm. rendelet 2. § (4) bekezdése; a vízgazdálkodási társulatokról szóló 160/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet egésze, valamint 2. § (3) bekezdése, 4. § (2) bekezdése, 5. § (2) és (3) bekezdése, 12. § (2) bekezdés *a*) pontja, 13. § (2) és (3), valamint (5) bekezdése, továbbá a 13. § egésze; a távközlési előfizetői szerződésekről szóló 249/2001. (XII. 18.) Korm. rendelet 3. § *a*) pontja, 29. § (2) bekezdése és 30. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványokat visszautasítja.

4. Az Alkotmánybíróság a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 34. § (4) bekezdése, az 1. számú melléklet 7. *a*) pontja és a vízgazdálkodási társulatokról szóló 160/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítását kezdeményező indítványt visszautasítja.

5. Az Alkotmánybíróság a vízgazdálkodási társulatokról szóló 160/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet 9. §-ával kapcsolatban benyújtott, mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítását kezdeményező indítványt visszautasítja.

6. Az Alkotmánybíróság a jogszabályalkotás kezdeményezésére vonatkozó indítványt visszautasítja.

Indokolás

I.

1.1. Az indítványozó első beadványában a támadott jogszabályi rendelkezések pontos megnevezése és az Alkotmány valamely rendelkezésének megjelölése nélkül a közműfejlesztési hozzájárulásokat szabályozó kilenc jogszabály megsemmisítését kérte. Az indítványozó a később érkezett beadványában az Alkotmány 13. § (2) bekezdésére hivatkozva kérte a jogszabályok megsemmisítését. 2004-ben az Alkotmánybíróság tájékoztatta az indítványozót arról, hogy az időközben hozott 460/B/1998. AB határozat választ adott arra az indítványozó kérelmével szorosan összefüggő kérdésre, hogy alkotmányellenes-e, hogy e szabályok alapján „a fogyasztók által befizetett pénzen épített gázvezeték ellenszolgáltatás nélkül a gázszolgáltató tulajdonába megy át”. Az Alkotmánybíróság felhívta az indítványozó figyelmét arra is, hogy beadványa kiegészítésre szorul, mert abban nem szerepel, hogy a kifogásolt törvények és rendeletek mely szakaszainak alkotmányossági vizsgálatát kéri. Ezt követően az indítványozó egy listát közölt azokról a jogszabályi rendelkezésekről, amelyek megsemmisítését kérte. Ezek egy része már a kiegészített indítvány benyújtásakor sem volt hatályban: a gázszolgáltatásról szóló 1994. évi XLI. törvény (a továbbiakban: régi Gszt.) 17. § (2) bekezdése, a villamos ener-

gia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szóló 1994. évi XLVIII. törvény 44. §-a, a villamoshálózat-fejlesztési hozzájárulásról szóló 26/1995. (VII. 25.) IKM rendelet 2. § (1) bekezdése, 4. § (1) és (3) bekezdése, valamint (8) bekezdése, a távközlésről szóló 1992. évi LXXII. törvény 40. § (2) bekezdése, a távközlési beruházási hozzájárulásról szóló 84/1995. (VII. 12.) Korm. rendelet 2. § (4) bekezdése és a távközlési előfizetői szerződésekről szóló 249/2001. (XII. 18.) Korm. rendelet 3. § *a*) pontja, 29. § (2) bekezdése és 30. § (1) bekezdése.

1.2. Tekintettel arra, hogy a gázelosztó vezetékre vonatkozó hálózatfejlesztési hozzájárulásról szóló 32/1995. (VIII. 8.) IKM rendelet meghozatala a régi Gszt. felhatalmazásán alapul, az indítványozó a kérelem benyújtásakor még hatályos rendelet 1. § (1) és (2) bekezdése, továbbá 3. § (8) bekezdése megsemmisítését is kérte. E rendelkezések írták elő a hálózatfejlesztési hozzájárulás megfizetésének kötelezettségét.

1.3. A régi Gszt.-t időközben hatályon kívül helyezte a földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény (a továbbiakban: új Gszt.), amelynek 25. § (1) bekezdése alapján a fogyasztók csatlakozási díj fizetésére kötelesek. E csatlakozási díjat a 25. § (4) bekezdés alapján úgy kell megállapítani, hogy az fedezetet nyújtson a hatékonyan működő elosztóvezeték tulajdonosnál a fogyasztó bekapcsolása miatt felmerült indokolt költségekre. Az új Gszt. 26. § (1) bekezdés *a*) pontja lehetővé teszi, hogy az elosztóvezeték tulajdonosa megtagadja a fogyasztó bekapcsolását, ha a fogyasztó a csatlakozási díjat nem fizeti. Az indítványozó álláspontja szerint az új Gszt. 48. §-a alapján a szolgáltatói árak a szolgáltatónál felmerült indokolt költségeket a lehető legteljesebb mértékben fedezik, ezért a fogyasztó részéről történő minden további befizetés a szolgáltató extraprofitját növeli. Ez a fogyasztó vagyonának az Alkotmány 13. §-ában foglalt kisajátítását jelenti, és az Alkotmány 9. § (1) bekezdésébe ütköző módon „hátrányosan különböztet a fogyasztó és a szolgáltató vagyona között”. Mindezek miatt az indítványozó az új Gszt. 25. § (1) és (4) bekezdése, valamint 26. § (1) bekezdés *a*) pontjának megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól.

1.4. A csatlakozási költség megfizetéséről rendelkező előírásokat kifogásolta az indítványozó a villamos energiáról szóló 2001. évi CX. törvény (a továbbiakban: Vet.) 30. § (3) bekezdésével, az e törvény végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vhr.) 1/a. melléklet 2. § (9) bekezdés *a*) pontjával és a 31/a. melléklet 3. *h*) pontjával, továbbá a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 47/2002. (XII. 28.) GKM rendelet 1. § (1) bekezdés *a*) és *b*) pontjaival, valamint a 3. § (1) bekezdés *a*) pontjával összefüggésben. Ezek – álláspontja szerint – kisajátításnak minősülnek, és az Alkotmány 9. § (1) bekezdését is sértik.

1.5. Az elektronikus hírközlési előfizetői szerződésekre és azok megkötésére vonatkozó részletes szabályokról szóló 16/2003. (XII. 27.) IHM rendelet (a továbbiakban: IHM rendelet) 4. §-a alapján a szolgáltató az előfizetői hozzáférési pont létesítésekor, illetve mobil telefon szolgáltatás esetén a rádiótávközlő hálózat végpontjához törté-

nő csatlakoztatásért jogosult egyszeri belépési díjat felszámítani. Az indítvány szerint ez a belépési díj olyan többletbevételt jelent a szolgáltatónak vagy a vezetékek tulajdonosának, amely sérti a fogyasztó érdekeit védő legkisebb költség alkalmazásának elvét. A belépési díj előírása a fogyasztó vagyonának kisajátítását jelenti, és ellentétes az Alkotmány 9. § (1) bekezdésével.

1.6. Az indítványozó az Alkotmány 63. § (1) bekezdésével és az 1993. évi XXXI. törvénnyel kihirdetett, az emberi jogok és alapvető szabadságjogok védelméről Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény és az ahhoz kapcsolódó nyolc kiegészítő jegyzőkönyv (a továbbiakban: Egyezmény) 11. cikk 1. pontjával ellentétesnek tartja, hogy a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgt.) 34. § (4) bekezdése alapján a „vízgazdálkodási társulatok tagjai (akaratuktól függetlenül) az érdekeltségi területen ingatlantulajdonnal rendelkező vagy az ingatlant egyéb jogcímen használó természetes és jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok”. Ez a „kényszertagság” megfosztja az állampolgárt az egyesülési jog önkéntes alapon történő gyakorlásától, véli az indítványozó.

A Vgt. 34. § (5) bekezdése és a vízgazdálkodási társulatokról szóló 160/1995. (XII. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Vízgazdálkodási Korm. rendelet) 12. § (2) bekezdés a) pontja alapján fizetendő hozzájárulás az indítvány szerint ellentétes az Alkotmány 9. § (1) bekezdésével és 13. §-ával. A beruházási hozzájárulást az indítványozó „abszurd fizetési kötelezettségnek” tartja, mert a víziközmű nem szolgáltató, a társulat tagjai pedig nem fogyasztók.

Sérelmezte az indítvány a Vgt. 41. § (2) bekezdését is, mert az a hozzájárulást adók módjára behajtható köztartozásnak tekinti. Ezt az indítványozó az Alkotmány 70/I. §-ába ütközőnek tartja, mondván „a gazdasági társaság által megállapított hozzájárulási mérték nem tesz különbséget az állampolgárok jövedelmi és vagyoni viszonyai között”.

A Vgt. 44. § (4) bekezdése alapján, ha a társulat jogutód nélkül szűnik meg, akkor a közfeladat ellátásához szükséges vagyon – a helyi vízgazdálkodási közfeladatot egyébként ellátni köteles – önkormányzatra vagy az államra száll. Az indítványozó szerint ez kártalanítás nélküli kisajátítás, mert „arra kötelezi a tagságot, hogy az adózott jövedelmükből létrehozott közművagyonot ellenszolgáltatás nélkül átadják”.

Indítványának ebben a részében kérte a beadványozó, hogy az Alkotmánybíróság vizsgálja felül az indítványozó álláspontja szerint téves megállapításokat tartalmazó 26/2001. (VI. 29.) AB határozatot.

1.7. Végül az indítványozó a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet víziközmű-fejlesztési hozzájárulás fizetését előíró 4. § (2) bekezdését is az Alkotmány 9. § (1) bekezdése és 13. §-a szempontjából kifogásolta. Véleménye szerint az ivóvíz- és csatornaszolgáltatás is hatósági áras, így a szolgáltató indokolt költségeit teljes körűen fedező árakon felül fizetett fejlesztési hozzájárulás a fogyasztó vagyonának indokolatlan kisajátítását jelenti.

2. 2004 márciusában ugyanezen indítványozó a Vgt.-vel és a Vízgazdálkodási Korm. rendelettel kapcsolatos indítványát kiegészítette. Ebben a beadványban a Vgt. és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet szinte valamennyi paragrafusának megsemmisítését kezdeményezte.

2.1. Az indítványozó szerint mivel a vízgazdálkodási társulatokat nem önkormányzat alapítja, és azok nem koncessziós megállapodásban részes felek, közfeladat ellátására hivatkozással nem gyűjthetnének hozzájárulásokat, nem kötelezhetnék a jogalanyokat kényszertagságra, és nem juthatnának hozzá közpénzekhez sem. A „Vgt. ezen alapvető és a közérdeket sértő belső ellentmondására” hivatkozva kérte megsemmisíteni a Vgt. 7. § (3) bekezdését, 34. § (4) és (5) bekezdését, 36. § (1) és (2) bekezdését, 41. § (2) bekezdését, valamint a Vgt. 1. számú melléklet 7. a) pontját.

2.2. A Vgt. előírásaival, következképpen az Alkotmány 35. § (2) bekezdésével ellentétes az indítványozó szerint a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése, 4. § (2) bekezdése, 12. § (2) bekezdés a) pontja, továbbá 13. § (3) és (5) bekezdése.

2.3. Az indítványozó ismételtén kifogásolta, hogy a Vgt. alapján a víziközmű érdekeltségi területén fekvő ingatlanok tulajdonosai automatikusan a társulat tagjaivá válnak. Ez ugyanis ellentétes az egyesülési szabadsággal [Alkotmány 63. § (1) bekezdés], és sérti az Egyezmény 11. cikkének 1. pontját is. Emiatt kérte a Vgt. 34. § (4) bekezdésének, az 1. számú melléklet 7. a) pontjának és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (3) bekezdésének megsemmisítését. Ez utóbbi rendelkezés az indítvány szerint a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény (a továbbiakban: Jat.) 5. §-át és 15. § (2) bekezdését is sérti, mert kormányrendelet alapjogot érintő szabályt tartalmaz.

2.4. A Vgt. 34. § (5) bekezdése szerint a társulat tagjai kötelesek vagyoni hozzájárulást teljesíteni, amelynek alapja az ún. érdekeltségi egység. Az érdekeltségi hozzájárulás mértékét a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (1) és (2) bekezdése határozza meg. Az indítványozó joggal való visszaélésnek és a hátrányos megkülönböztetés tilalmát [Alkotmány 70/A. § (1) bekezdés] sértőnek tartotta, hogy ezt az érdekeltségi egységet nem a tényleges fogyasztáshoz köti a jogalkotó, hanem a társulat alapszabályában meghatározott fogyasztáshoz.

2.5. A Vgt. 42. § (4) bekezdése alapján a víziközmű társulatok tagjai a társulat tartozásaiért nem felelnek. Ugyanakkor lehetőség van arra, hogy a költségvetés felülvizsgálásával vagy veszteséges működés esetén pótlólagos befizetés előírásával a hozzájárulás mértékét megnöveljék. Az indítványozó szerint a jogbiztonságot [Alkotmány 2. § (1) bekezdés] sérti, hogy a Vgt. 34. § (5) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 12. § (2) bekezdés a) pontja nem határozza meg a hozzájárulás felső határát. Ezért kérte ez utóbbi rendelkezések megsemmisítését.

2.6. Az indítvány szerint a víziközmű társulatok ellenőrző bizottságainak a szerepe korlátozott (Vízgazdálkodási Korm. rendelet 9. §), ezért veszélybe kerülhet a közpénzek biztonságos kezelése. E „szabályozási hiányosságok” az indítványozó szerint sértik a jogbiztonságot, ezért

az indítványozó a hivatkozott rendelkezés megsemmisítését kérte, de beadványa valójában mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányult.

2.7. Ebben az indítványban megismételte az indítványozó a Vgt. 34. § (5) bekezdésének megsemmisítésére és a 26/2001. (VI. 29.) AB határozat felülvizsgálatára vonatkozó kérelmét.

2.8. Az indítvány szerint a víziközmű társulatok alapszabályai nem fejezik ki az alapítók egybehangzó akaratát, azok elfogadásához elegendő a tagok érdekeltségi egység szerint számított kétharmadának a szavazata. Az indítvány benyújtásakor hatályos gazdasági társaságokról szóló 1997. évi CXIV. törvény (a továbbiakban: Gt.) 10. § (2) bekezdése alapján a társasági szerződés csak akkor érvényes, ha azt minden tag aláírta. A Vgt. 36. § (1) bekezdése eleve lehetetlen feltételt tartalmaz, mert az alapszabály elfogadását megelőzően nincs érvényes érdekeltségi egysége a társulatoknak, ezért azok alapján nem határozható meg a tagoknak a döntéshez szükséges kétharmados többsége sem. Az indítványozó a Gt. 10. § (2) bekezdésére és a Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 228. § (3) bekezdésére hivatkozva kérte a Vgt. 36. § (1) bekezdése, a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (2) és (3) bekezdése, továbbá 13. § (2) bekezdése megsemmisítését.

2.9. A Vgt. 44. § (4) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése alapján a megszűnt társulat vagyonát a helyi önkormányzatnak vagy az államnak kell átadni. Az indítványozó szerint sérül a tulajdonhoz való jog [Alkotmány 13. §], mert itt lényegében kártalanítás nélküli kisajátításról van szó. Az indítvány emellett hivatkozott az Alkotmány tulajdonformák egyenjogúságának elvét megfogalmazó 9. § (1) bekezdésére is. A Vízgazdálkodási Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése vonatkozásában az indítványozó utalt a Jat. 4. § a) pontjában megfogalmazott jogalkotási követelményre.

2.10. Kifogásolta az indítványozó azt is, hogy a Vgt. 41. § (2) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (3) bekezdése adók módjára rendeli behajtani a be nem fizetett hozzájárulást. Álláspontja szerint a hozzájárulás elmaradása nem köztartozás. E rendelkezések az Alkotmány 70/A. §-ába ütköző módon az érintettek szempontjait nem azonos körülménnyel állapították meg, és a Jat. 18. § (3) bekezdésével ellentétesen azonos vagy hasonló életviszonyokat nem ugyanabban a jogszabályban és nem azonos vagy hasonló módon, ráadásul párhuzamosan és indokolatlanul többszintűen szabályoztak. Ez utóbbi érve alátámasztásául hivatkozik az indítványozó az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről szóló 1995. évi XLII. törvényre.

2.11. Alkotmánybeli rendelkezés megjelölése nélkül kérte az indítványozó a Vgt. 36. § (1) és (2) bekezdése, 42. § (1) bekezdése, továbbá a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése, valamint 5. § (3) bekezdése megsemmisítését. Ugyanitt, a Vgt. önellentmondására hivatkozva kérte a Vgt. 9. § (2) bekezdés megsemmisítését is.

2.12. Az indítvány szerint az Alkotmány 9. § (2) bekezdését sérti a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekez-

dése, mert a gazdasági szervezet ellenőrzés nélküli monopol helyzetét eredményezi. Ugyanezen az alapon kérte az indítványozó a Vgt. 34. § (1) bekezdésének és 35. § (1)–(3) bekezdéseinek megsemmisítését. Az az előírás [Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése], amely szerint egy érdekeltségi területen az adott közfeladat ellátására csak egy társulat működhet, az indítványozó szerint sérti az Alkotmány 63. § (1) bekezdését, formai szempontból pedig ellentétes a Jat. 4. §-ával és az 5. § c) pontjával.

2.13. Végül az indítványozó a beadványban felsorolt valamennyi indok alapján a Vízgazdálkodási Korm. rendelet egészének megsemmisítését kérte, valamint azt, hogy az Alkotmánybíróság „kezdemenyezze a jogalkotónál” az alkotmányellenesség megszüntetését és az indítványozó által javasolt új szabályok megalkotását.

3. Egy másik indítványozó a hiánypótlásra felszólító főttikári levelet követően benyújtott kérelmében a régi Gszt. 17. § (2) bekezdése és 34. § (6) bekezdése alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte. Az indítványozó szerint az előbbi rendelkezés a hálózatfejlesztési hozzájárulás előírásával sérti az Alkotmány 13. §-ában biztosított tulajdonhoz való jogot. Az utóbbi rendelkezés a Kormányt és a minisztert hatalmazza fel arra, hogy a törvényben foglalt egyes rendelkezések végrehajtásáról gondoskodjék. Az indítványozó e felhatalmazó rendelkezést is az Alkotmány 13. §-a szempontjából támadta.

Az indítványozó szerint elmarad a közműfejlesztési hozzájárulás ellentételezése, ezért az valójában adó- vagy illetékfizetést jelent. A hozzájárulás fizetésére kötelezett gyakran hitelfelvételre kényszerül, ezért a tulajdonhoz való jogot sértőnek tartja a kérelmező a gázelosztó vezetékre vonatkozó hálózatfejlesztési hozzájárulásról szóló 32/1995. (VIII. 8.) IKM rendelet egészét és a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet víziközmű-fejlesztési hozzájárulás fizetését előíró 4. § (2) bekezdését.

Közelebbről meg nem határozott indokok alapján az Alkotmány 13. §-át sértőnek tartotta a kérelmező a Vízgazdálkodási Korm. rendelet víziközmű társulat gazdálkodását érintő 13. §-át is.

4. A harmadik indítványozó a Vgt. 41. § (2) bekezdésének utolsó mondatát kérte megsemmisíteni. E rendelkezés szerint a vízgazdálkodási társulatok tagjainak érdekeltségi hozzájárulása a közfeladatok teljesítésével nyújtott szolgáltatás ellenértéke. Álláspontja szerint a törvényi szóhasználat pontatlan, és az Alkotmány 2. § (1) bekezdését sértő, mert nem állapítható meg, hogy az összeget hozzájárulásként vagy szolgáltatás ellenértékeként fizeti a társulat tagja.

Egy később beküldött beadványában az indítványozó ugyanezen törvény 8. § (1) bekezdésének alkotmányossági vizsgálatát kezdeményezte. Álláspontja szerint e rendelkezés értelmezhetetlen, és a jogbiztonság követelményét sérti, mert nem egyértelmű, hogy a jogszabálysövegben foglalt „többletköltségeit” fogalom mire vonatkozik. A te-

vékenységnek összes költsége van, érvelt az indítványozó, így nem tudható, hogy „a kötelezettség az összes költségre vonatkozik vagy csak az azon felüli – nem tudni miből keletkezett – többletköltségre”.

Az indítványozó végül az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonsági követelményre és az Alkotmány preambuluma hivatkozva kifogásolta, hogy a Vgt. nem írta elő kötelezőként, hogy az érdekeltségi hozzájárulás megállapításakor az emberek között ténylegesen meglévő különbségeket figyelembe kell venni.

Az Alkotmánybíróság ezeket a beadványokat az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065., a továbbiakban: Ügyrend) 28. § (2) bekezdésének megfelelően egyesítette és egy eljárásban bírálta el.

II.

1. Az Alkotmánynak az indítványok érdemben elbíráható részeivel érintett rendelkezései:

„2. § (1) A Magyar Köztársaság független, demokratikus jogállam.”

„9. § (1) Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül.

(2) A Magyar Köztársaság elismeri és támogatja a vállalkozás jogát és a gazdasági verseny szabadságát.”

„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

35. § „(2) A Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki, és határozatokat hoz. Ezeket a miniszterelnök írja alá. A Kormány rendelete és határozata törvénnyel nem lehet ellentétes. A Kormány rendeleteit a hivatalos lapban ki kell hirdetni.”

„63. § (1) A Magyar Köztársaságban az egyesülési jog alapján mindenkinek joga van a törvény által nem tiltott célra szervezeteket létrehozni, illetőleg azokhoz csatlakozni.”

„70/A. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a területén tartózkodó minden személy számára az emberi, illetve az állampolgári jogokat, bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül.”

„70/I. § Minden természetes személy, jogi személy és jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet köteles jövedelmi és vagyoni viszonyainak megfelelően a közterhekhez hozzájárulni.”

2. Az érdemben elbíráható indítványok által támadott jogszabályi rendelkezések:

Új Gszt. „25. § (1) A fogyasztók a földgázszállítás, -elosztás bővítésére és fejlesztésére a földgázellátásba törté-

nő bekapcsolásuk vagy földgázigényük növekedése esetén a miniszter által rendeletben meghatározott mértékű csatlakozási díjat fizetnek a szállító-, illetve az elosztóvezeték tulajdonosának. A törvény hatálybalépése előtt hálózatfejlesztési hozzájárulással megépült, illetve 2003. évben már építés alatt álló rendszerek finanszírozásához szükséges, a Hivatal által jóváhagyott fogyasztói hozzájárulásra az elosztói engedélyes, illetve az elosztóhálózat tulajdonosa újabb fogyasztó bekapcsolása esetén a bányafelügyelet által engedélyezett használatbavételtől számított tíz éven belül, legfeljebb 2010. december 31-ig tarthat igényt. A csatlakozási díj általános forgalmiadó-fizetési kötelezettségére külön törvény rendelkezései irányadók. (...)

(4) A csatlakozási díjat úgy kell meghatározni, hogy az fedezetet nyújtson a hatékonyan működő elosztóvezeték tulajdonosnál a fogyasztó bekapcsolása miatt felmerült indokolt költségekre.”

„26. § (1) A szállító-, illetve az elosztóvezeték tulajdonosa köteles a földgázellátásba történő bekapcsolás iránti igényt teljesíteni, kivéve, ha

a) a fogyasztói igénytel jelentkező a 25. § (1) bekezdésében meghatározott hálózatfejlesztési hozzájárulás vagy a 25. § (4) bekezdésében meghatározott csatlakozási díj megfizetését nem vállalja, (...)”

Vet. 30. § (3) A külön jogszabályban előírt pénzügyi, műszaki feltételek szerint megvalósuló csatlakozás esetén a hálózati engedélyesek a jogszabályban meghatározott csatlakozási költség megfizetését kérhetik.

A Vet. végrehajtásáról szóló 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelet:

„1/a. számú melléklet a 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelethez

Villamos energia közüzemi szabályzat (...)

2. § (...) (9) A közüzemi szolgáltatóval kötött közüzemi szerződésben szereplő, közüzemi fogyasztó által vételezett teljesítményekkel kapcsolatos fogalmak

a) Lékötött teljesítmény

Lékötött teljesítmény a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött közüzemi szerződésben csatlakozási pontonként, teljesítményfajtánként, illetőleg zónaidőnként rögzített teljesítményérték, amely a szerződés érvénytartama alatt a közüzemi szolgáltatásra vonatkozó árrendeletben meghatározott díjak megfizetése ellenében igénybe vehető. (...)

„31/a. számú melléklet a 180/2002. (VIII. 23.) Korm. rendelethez

Az üzletszabályzatok kötelező tartalmi követelményei (...)

3. Az elosztó engedélyesek kötelesek az 1. pontban előírtakon felül üzletszabályzatukban szabályozni, illetve feltüntetni: (...) h) a csatlakozási költség megfizetésére vonatkozó szabályokat;(...).”

IHM rendelet „4. § A szolgáltató jogosult az előfizetői hozzáférési pont létesítésekor, illetve mobil rádiótelefon szolgáltatás esetén a rádiótávközlő hálózat hálózati végpontjához történő csatlakoztatásért egyszeri díjat (belépési díj) felszámítani.”

Vgt. „8. § (1) A közérdek mértékét meghaladó, illetve a 7. §-ban nem említett tevékenység – vízimunka, vízállás-építési munkák – költségét az igénylők kötelesek megtéríteni.”

„34. § (1) A vízgazdálkodási közfeladatok az e törvényben meghatározott feltételek szerint létrehozott vízgazdálkodási társulatok (a továbbiakban: társulat) útján is elláthatók. (...)

(5) A társulat tagjai kötelesek a társulat közfeladatai ellátásának költségeihez az érdekeltségi egység arányában hozzájárulni.”

„35. § (1) A társulat közfeladatként:

a) víziközmű-társulat esetén – a település, az együttesen ellátható települések belterületi, illetve lakott területi részének közműves vízellátását, szennyvízelvezetését, szennyvíztisztítását, káros vizek elvezetését szolgáló – vízállás-építési munkákat hoz létre, illetve fejleszt;

b) víztársulat esetén helyi vízrendezési és vízkár-elhárítási feladatokat lát el.

(2) A víztársulat közcélú mezőgazdasági vízhasznosítási létesítményeket hozhat létre, továbbá azokhoz kapcsolódó talajjavítási tevékenységet, nem közműves vízszolgáltatást végezhet, az alapszabályban meghatározott közfeladatait elősegítő vállalkozási tevékenységet is folytathat.

(3) A víztársulat olyan vállalkozásban vehet részt, amelyben felelőssége nem haladja meg vagyoni hozzájárulásának mértékét.”

41. § „(2) A hozzájárulás adók módjára behajtható köztartozás. A hozzájárulás mértékét a taggyűlés állapítja meg. A taggyűlés az alapszabályban meghatározott feltételek szerint a hozzájárulás mértékét mérsékelheti, illetve megfizetését meghatározott időre felfüggesztheti. A hozzájárulást – ha az alapszabály kivételt nem tesz – a tagok pénzben kötelesek teljesíteni. A víztársulatok taggyűlése által elfogadott érdekeltségi hozzájárulás a közfeladatok teljesítésével nyújtott szolgáltatás ellenértéke.”

44. § „(4) A társulatok jogutód nélküli megszűnése esetén a közfeladat ellátásához szükséges vagyont – a helyi vízgazdálkodási közfeladatot egyébként ellátni köteles – önkormányzatra vagy az államra száll.”

Vízgazdálkodási Korm. rendelet

1. § „(2) Egy érdekeltségi területen az adott közfeladat ellátására csak egy társulat működhet.”

5. § „(3) A társulatot megalakító határozat akkor érvényes, ha az érdekeltek érdekeltségi egység aránya szerint számított, legalább kétharmados többsége – az alapszabály elfogadásával – dönt a társulat megalakításáról.”

12. § „(2) A tag kötelessége különösen, hogy a) az érdekeltségi hozzájárulást a taggyűlés által megállapított mértékben és határidőre megfizesse; (...)

13. § „(3) A határidőre be nem fizetett érdekeltségi hozzájárulást az intézőbizottság elnökének megkeresésére az ingatlan fekvése szerint illetékes jegyző – az adózás rendjéről szóló jogszabályok szerint – hajtja be, a befolyt

összeget pedig a behajtási költségek levonása után negyedévenként a társulat számlájára utalja át.”

„22. § (1) A megszűnt társulat vagyont – ideértve a társulati úton létrehozott közcélú vízállás-építési munkával kapcsolatos vagyoni jogot és kötelezettséget, továbbá az érdekeltségi hozzájárulással összefüggő követelést és tartozást – a közfeladatok ellátó víziközmű-tulajdonos települési önkormányzat részére kell átadni. Amennyiben az érdekeltségi hozzájárulás meghatározott részének megfizetését a kötelezettől harmadik személy polgári jogi szerződés alapján átvállalta, úgy a társulat által felvett hitel ezen része visszafizetésének kötelezettsége a harmadik személyt terheli.”

III.

Az indítványok nem megalapozottak.

Az Alkotmánybíróság elsőként azt az indítványt vizsgálta, amely az Alkotmány 9. § (1) bekezdése és 13. § (2) bekezdése szempontjából kifogásolta, hogy a fogyasztónak a gázszolgáltató és a villamos energiát szolgáltató részére csatlakozási díjat, az előfizetői szolgáltatást nyújtó elektronikus hírközlési szolgáltató részére egyszeri belépési díjat, a vízgazdálkodási társulat tagjának pedig érdekeltségi hozzájárulást kell fizetnie.

Az indítványozó az új Gszt. 25. § (1) és (4) bekezdése, valamint 26. § (1) bekezdés a) pontja; a Vet. 30. § (3) bekezdése és a Vhr. 1/a. melléklet 2. § (9) bekezdés a) pontja, 31/a. melléklet 3. h) pontja, továbbá az IHM rendelet 4. §-a, valamint a Vgt. 44. § (4) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése megsemmisítését kezdeményezte.

Az Alkotmánybíróság ezzel együtt vizsgálta az adott területen egy víziközmű társulat működését lehetővé tévő Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekezdését és azokat a jogszabályi rendelkezéseket is, amelyek az érdekeltségi hozzájárulást adók módjára behajtható köztartozásnak minősítik.

1.1. Az új Gszt. 25. § (1) bekezdése alapján a fogyasztók a földgázszállítás, -elosztás bővítésére és fejlesztésére a földgázellátásba történő bekapcsolásuk vagy földgázigényük növekedése esetén a 74/2006. (X. 31.) GKM rendeletben meghatározott csatlakozási díjat fizetnek a szállító-, illetve az elosztóvezeték tulajdonosának. A 25. § (4) bekezdése alapján a csatlakozási díjat úgy kell meghatározni, hogy az fedezetet nyújtson a hatékonyan működő elosztóvezeték tulajdonosánál a fogyasztó bekapcsolása miatt felmerült indokolt költségekre.

Az új Gszt. hatálybalépését megelőzően hatályban volt régi Gszt. 17. § (2) bekezdése alapján a közüzemi fogyasztók a gáz hatósági árával nem fedezett fejlesztési költségekre hálózathasználati hozzájárulást voltak kötelesek fizetni. Azt, hogy a hálózathasználati hozzájárulás megfizetése a fogyasztó pénzének kártalanítás nélküli elvonását jelenti-e, az Alkotmánybíróság a 460/B/1998. AB határozatban vizsgálta. E határozatában az Alkotmánybíróság

hangsúlyozta, hogy „a hozzájárulás fizetésére akkor kerül sor, ha a fejlesztési költségekre a gázszolgáltatásra meghatározott hatósági ár nem nyújt fedezetet. A fogyasztó részéről történő fizetés a számára nyújtandó közszolgáltatás feltételeinek megteremtéséhez való hozzájárulást jelenti, tekintettel arra, hogy a hatósági ár és a kijelölés alapján engedéllyel történő tevékenységvégzés mellett – állami költségvetés hiányában – egyébként a hálózatfejlesztésre nem kerülne sor. Ha az állam a gázszolgáltatást úgy kötelezné fejlesztésre, gazdasági tevékenység folytatására, hogy a felmerülő költségeket – az egyébként szintén az állam által meghatározott – hatósági ár nem fedezi, akkor valójában a gázszolgáltató terhére történne vagyonelevonás. Más közszolgáltatások esetében is ilyen alapon vezettek be a hálózatfejlesztés eseteire fejlesztési hozzájárulást.” Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság a 460/B/1998. AB határozatában megállapította, hogy „a fogyasztó érdekében történő hálózatfejlesztés céljait szolgáló, a hatósági árral nem fedezett fejlesztési költségekhez való hozzájárulás fizetésének olyan jogszabályi előírása, amely a fejlesztési hozzájárulás mértékéig nem teremt a gázvezetéken tulajdonközösséget a gázszolgáltató és hozzájárulást fizető fogyasztó között, nem jelenti a tulajdonjognak az Alkotmány 13. §-ába, illetve 8. §-ába ütköző, szükségtelen és aránytalan korlátozását, nem valósítja meg a közterhekhez való hozzájárulás alkotmányosértő előírását sem.” (ABH 2003, 1064, 1068.)

A fentiekben kifejtettek alapján a vezetékhálózat bővítésére és a hálózatfejlesztésre a fogyasztói igénytel jelentkezők által fizetendő csatlakozási díj új Gszt. 25. § (1) és (4) bekezdésében foglalt szabályai nem korlátozzák alkotmányosértő módon az Alkotmány 13. §-át.

1.2. A 460/B/1998. AB határozatban az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a hálózatfejlesztési hozzájárulással kapcsolatos rendelkezések nem állnak alkotmányjogilag értékelhető összefüggésben az Alkotmány 9. § (1) bekezdésével (ABH 2003, 1068.).

Az Alkotmány 9. § (1) bekezdése szerint Magyarország gazdasága olyan piacgazdaság, amelyben a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogú és egyenlő védelemben részesül. Ez a rendelkezés megtiltja az államnak a tulajdonában álló piaci szereplők megkülönböztető támogatását. A gázpiac megnyitását követően azonban az új Gszt. szabályai a földgázpiac valamennyi szereplőjére egyformán irányadóak.

Az indítványozó által vélelmezett, a fogyasztó és a szolgáltató közötti hátrányos megkülönböztetés és az Alkotmány 9. § (1) bekezdése között ezért nincs értékelhető alkotmányjogi összefüggés.

1.3. Alkotmányjogi összefüggés hiányában elutasította az Alkotmánybíróság az indítványozónak azt a kérelmét is, amely az új Gszt. 26. § (1) bekezdés a) pontja megsemmisítését az Alkotmány 9. § (1) bekezdésére és az Alkotmány 13. §-ára tekintettel kérte.

Az új Gszt. alapján a szállító és az elosztó köteles teljesíteni (ellátási kötelezettség) a közüzemi szolgáltatás iránti új fogyasztói igényeket. E kötelezettsége alól mentesül az

érintett engedélyes az új Gszt. 26. § (1) bekezdés a) pontja alapján, ha a fogyasztói igénytel jelentkező a hálózatfejlesztési hozzájárulást és a csatlakozási díjat nem fizette meg.

E mentesítő szabály és az Alkotmány indítvánnyal megjelölt rendelkezései között nincs érdemi összefüggés, ezért az Alkotmánybíróság az új Gszt. 26. § (1) bekezdés a) pontja megsemmisítésére irányuló indítványt elutasította.

2.1. Az indítványozó hasonló kifogással élt a villamos energia szolgáltatónak fizetendő csatlakozási díjjal szemben. Álláspontja szerint a Vet. 30. § (3) bekezdése, és ehhez kapcsolódóan a Vhr. 1/a. melléklet 2. § (9) bekezdés a) pontja, továbbá 31/a. melléklet 3. h) pontja, valamint a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 47/2002. (XII. 28.) GKM rendelet 1. § (1) bekezdés a) és b) pontja, továbbá 3. § (1) bekezdés a) pontja által előírt csatlakozási költség megfizetése a fogyasztó vagyonának az Alkotmány 13. §-ában tilalmazott kisajátítását jelenti.

A Vet. 30. § (3) bekezdése és a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 58/2005. (VII. 7.) GKM rendelet szerinti csatlakozási díjat a fogyasztó akkor köteles megfizetni a villamos energia szolgáltatójának, ha a közcélú hálózatra újonnan csatlakozik, vagy ha a közcélú hálózaton már rendelkezésre álló teljesítményen felül igénytel többteljesítményt. Az, hogy a közműre rácsatlakozás költségei az igénylőt terhelik, értelem szerű, hiszen az ő érdekkörében felmerült igények kielégítéséhez van szükség a villamos energia ellátást biztosító fejlesztésre.

A fogyasztó érdekében történő hálózatfejlesztés céljait szolgáló, a szabályozott végfelhasználói árral nem fedezett fejlesztési költségekhez való hozzájárulás fizetésének előírása nem jelenti az Alkotmány 13. §-ában biztosított tulajdonhoz való jog korlátozását. (A gázszolgáltatást érintően ehhez hasonlóan lásd 460/B/1998. AB határozat, ABH 2003, 1064, 1068.)

Következésképpen nem tekinthető az Alkotmány 13. §-ával ellentétesnek a Vet.-nek és a Vhr.-nek a csatlakozási díj megfizetését előíró rendelkezése. Az Alkotmánybíróság ezért elutasította azt az indítványi kérelmet, amely a Vet. 30. § (3) bekezdése, és ehhez kapcsolódóan a Vhr. 1/a. melléklet 2. § (9) bekezdés a) pontja, valamint 31/a. melléklet 3. h) pontja megsemmisítését az Alkotmány 13. §-ára tekintettel kérte. Figyelemmel arra, hogy az indítvány elbírálásakor a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről az 58/2005. (VII. 7.) GKM rendelet 1. §-a, továbbá 4. § (1) bekezdése és 5. § (1) bekezdése rendelkezett, az Alkotmánybíróság a határozat rendelkező részében e rendelkezések alkotmányellenessége megállapításának elutasításáról rendelkezett.

2.2. A következőkben az Alkotmánybíróság az indítványozónak azt a kifogását vizsgálta, amely szerint a Vet. 30. § (3) bekezdése, és ehhez kapcsolódóan a Vhr. 1/a.

melléklet 2. § (9) bekezdés a) pontja, továbbá 31/a. melléklet 3. h) pontja az Alkotmány 9. § (1) bekezdését sérti.

Az Alkotmánybíróság a 22/B/1992. AB határozatban hangsúlyozta, „sem a villamos energia szolgáltatója, sem annak fogyasztója nem kizárólagos jelleggel működik köztulajdoni vagy magántulajdoni formában. Ezért a villamos energia szolgáltatója és fogyasztója közötti szerződésnek a felek jogait és kötelezettségeit meghatározó szabályai nem értelmezhetőek a köztulajdonnak és a magántulajdonnak az Alkotmány 9. §-ába ütköző egyenlőtlenség kifejeződéseként, még akkor sem, ha azok egyéb indokolható okból egyenlőtlenül oszlanának meg a felek között.” (ABH 1998, 869, 872.)

Később, a 620/B/1998. AB határozatban az Alkotmánybíróság megerősítette, hogy „sem a szolgáltató, sem a fogyasztó nem minősül köztulajdonban álló vagyontulajdonosának. Így a szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződéses viszony jogi szabályozásával kapcsolatban nem lehet szó a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogúságának megsértéséről, az Alkotmány 9. §-ának (1) bekezdésében meghatározott elvvel való ellentéttről.” Az Alkotmánybíróság ezért ebben a határozatában megállapította, hogy az Alkotmánynak a köztulajdon és a magántulajdon egyenjogúságát kimondó rendelkezése nincs összefüggésben a Vet. támadott rendelkezéseivel. (ABH 2005, 760, 786.)

Jelen ügyben az Alkotmánybíróság a fentiekben kifejtett indokok alapján, alkotmányjogilag értékelhető összefüggés hiányában elutasította az indítványozónak azt a kérelmét, amely a Vet. 30. § (3) bekezdése, és ehhez kapcsolódóan a Vhr. 1/a. melléklet 2. § (9) bekezdés a) pontja, valamint 31/a. melléklet 3. h) pontja megsemmisítését az Alkotmány 9. § (1) bekezdésére tekintettel kérte.

3. Az IHM rendelet 4. §-a alapján az elektronikus hírközlési szolgáltató jogosult az előfizetői hozzáférési pont létesítésekor, illetve mobil rádiótelefon szolgáltatás esetén a rádiótávközlő hálózat hálózati végpontjához történő csatlakoztatásért egyszeri (belépési) díjat felszámítani. Az indítványozó szerint a belépési díj fizetését előíró kötelezés a fogyasztó vagyonának alkotmányos sértő kisajátítását jelenti, és hátrányosan különböztet a fogyasztó és a szolgáltató vagyona között. Az Alkotmány 9. § (1) bekezdése és az Alkotmány 13. §-a alapján kérte e rendelkezés megsemmisítését.

Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (a továbbiakban: Eht.) 127. § (1) bekezdése alapján az előfizetői szolgáltatás nyújtásáról a szolgáltató, az előfizető, illetve igénylő előfizetői szerződést kötnek. A 127. § (5) bekezdés külön jogszabályra bízta az előfizetői szerződésnek a fogyasztók védelmével, a szolgáltatás minőségével, a díjazás hitelességével, a felek jogaival és kötelezettségeivel összefüggő további feltételek megállapítását. Ilyen külön jogszabály az IHM rendelet, amelyet az Eht. 182. § (4) bekezdés s) pontjában foglalt felhatalmazás alapján bocsátott ki a miniszter.

Az előfizetői szerződésekre – mögöttes jogszabályként – a Ptk. szerződésekre vonatkozó rendelkezései az irányadóak [Eht. 127. § (1) bekezdés]. Az előfizetői szerződés egyik tartalmi elemét meghatározó IHM rendeleti szabály nem hozható alkotmányjogilag értékelhető összefüggésbe a tulajdon közhatalmi eszközökkel történő teljes elvonását szabályozó Alkotmány 13. § (2) bekezdésével.

A jelen határozat indokolásának 2.2. pontjában foglalt indokok alapján az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy a kifogásolt IHM rendeleti szabály és az Alkotmány 9. § (1) bekezdése között nincs értékelhető alkotmányjogi összefüggés.

4.1. Az indítványozó álláspontja szerint alkotmányos garanciák nélküli kisajátítást valósít meg, ezért az Alkotmány 13. § (2) bekezdését sérti, hogy miután a vízgazdálkodási társulatok tagjai az érdekeltségi egység arányában hozzájárulnak a társulat közfeladatai ellátásának költségeihez, a Vgt. 44. § (4) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése arra kötelezi a tagságot, „hogy az adózott jövedelmükből létrehozott közmű vagyont ellenszolgáltatás nélkül átadják”.

A vízgazdálkodási közfeladatok a Vgt. rendelkezéseinek megfelelően vízgazdálkodási társulatok útján is elláthatók. Ha ilyen vízgazdálkodási társulat nem jön létre, a közfeladatot a területileg illetékes önkormányzat vagy az állam látja el.

A vízgazdálkodási társulatok két típusa: a víziközmű társulat, amely a helyi jelentőségű közcélú vízgazdálkodási beruházás megvalósítására alakítható, feladatának teljesítését követően megszűnik, és a víztársulat, amely folyamatosan működik, a helyi jelentőségű közcélú vizek és vízellátási intézmények fejlesztésével, fenntartásával, üzemeltetésével foglalkozik.

A vízgazdálkodási társulat megszűnik, ha elhatározza jogutód nélküli megszűnését, ha az alapszabályában meghatározott közcélú feladatát megvalósította, ha a bíróság felszámolási eljárás során megszünteti, ha a cégbíróság megszüntetnek nyilvánítja vagy hivatalból elrendeli a törlését [Vgt. 44. § (1) bekezdés]. Ilyenkor a társulat közfeladat ellátásához szükséges vagyona a helyi vízgazdálkodási feladatot egyébként ellátni köteles önkormányzatra vagy az államra száll [Vgt. 44. § (4) bekezdés].

Ennek az az oka, hogy a társulat megszűnését követően is el kell végezni azt a közfeladatot, amire a társulat létrejött, ezért az e közfeladatok ellátásához szükséges vagyont a továbbiakban a feladatot ellátó önkormányzathoz vagy az államhoz kerül.

Nem arról van tehát szó, hogy az addig magántulajdonban lévő társulat vagyona egy közhatalmi intézkedés következtében, közérdekből az állam tulajdonába kerül. A vízgazdálkodási társulatok létrejöttükkor bizonyos közfeladatok ellátását vállalják át az illetékes önkormányzattól vagy az államtól. E feladatok ellátásához szükséges elköltött vagyont (azon belül a társulati tagok által befizetett érdekeltségi hozzájárulás összege) a vízgazdálkodási

társulat működése alatt és annak jogutód nélküli megszűnését követően is a közfeladatok ellátására fordítható.

Az Alkotmánybíróság ezért elutasította az indítványnak azt a részét, amely a Vgt. 44. § (4) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése megsemmisítését az Alkotmány 13. §-ára tekintettel kérte.

4.2. Az indítványozó a tulajdonformák egyenjogúságát megállapító Alkotmány 9. § (1) bekezdésébe ütközőnek tartja, hogy a területileg illetékes önkormányzat vagy az állam tulajdonába kerül a jogutód nélkül megszünt vízgazdálkodási társulatok közfeladat ellátásához szükséges vagyona.

Az Alkotmány 9. § (1) bekezdése a tulajdon bármely formájára nézve fogalmaz meg diszkriminációtítlalmat. A 9. § (1) bekezdése ennek megfelelően az Alkotmány 70/A. §-a jogegyenlőségi tételének, valamint a 9. § (2) bekezdésébe foglalt vállalkozási jog és a verseny szabadsága általános tételének a tulajdonhoz való, az Alkotmány 13. § (1) bekezdésében megfogalmazott jogra vonatkoztatott kifejtése. [39/1992. (VII. 16.) AB határozat, ABH 1992, 235, 238.] A tulajdonvédelmet, ezen belül a tulajdoni formák egyenjogúságát tehát az Alkotmánybíróság nem az Alkotmány 9. §-ából, hanem a 13. §-ából vezeti le.

Tekintettel arra, hogy jelen határozat indokolásának III. 4.1. pontja megállapította, hogy a Vgt. 44. § (4) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 22. § (1) bekezdése nem korlátozza a tulajdonhoz való jogot, az Alkotmánybíróság elutasította az indítványnak azt a részét, amely e rendelkezések megsemmisítését az Alkotmány 9. § (1) bekezdésére tekintettel kérte.

5.1. Az indítványozó az Alkotmány 9. § (2) bekezdésébe ütközőnek tartja, hogy egy érdekeltségi területen az adott vízgazdálkodási közfeladat ellátására csak egy társulat működhet [Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés]. Álláspontja szerint a gazdasági verseny szabadságát sérti, hogy „egy közszolgáltatás műszaki feltételeit megteremtő, és döntően közpénzek felhasználásával működő beruházó gazdasági szervezet monopol helyzetét” kormányrendelet rögzíti. Az indítvány ugyanezen az alapon kéri megsemmisíteni a Vgt. 34. § (1) bekezdését és a 35. § (1)–(3) bekezdéseit.

Az Alkotmány 9. § (2) bekezdése biztosítja a gazdasági verseny szabadságát. Az alkotmánybírói gyakorlatban a gazdasági verseny szabadsága nem alapjog, hanem „a piacgazdaság olyan feltétele, amelynek meglétét és működését biztosítani az Alkotmány 9. § (2) bekezdése értelmében az államnak is feladata. (...) Az Alkotmánybíróság a piacgazdaság, a versenyszabadság és más hasonló államcélok alkotmányellenes megsértését csak szélsőséges esetben állapítja meg, ha az állami beavatkozás ‘fogalmilag és nyilvánvalóan’ ellentétes az államcélal.” [21/1994. (IV. 16.) AB határozat, ABH 1994, 120.; 35/1994. (IV. 24.) AB határozat, ABH 1994, 200.]

A Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése alapján egy érdekeltségi területen az adott közfeladat ellátására csak egy társulat működhet. Ahogyan azt az Alkot-

mánybíróság a 26/2001. (VI. 29.) AB határozatban hangsúlyozta, a Vgt. és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet értelmében a szabályszerűen megalakult vízgazdálkodási társulatnak a törvény erejénél fogva, a tagok szándékától függetlenül tagjává válnak mindazok a természetes és jogi személyek, jogi személyiséggel nem rendelkező gazdasági társaságok, akik/amelyek az érdekeltségi területen ingatlantulajdonnal rendelkeznek, illetve ingatlant használnak. A törvényhozó által választott megoldást kellő súllyal alapozza meg a Vgt. preambulumban megfogalmazott célkitűzés, amely kiemelkedően fontos értéként kezeli a környezet- és természetvédelmi követelmények érvényre juttatását.

Az Alkotmánybíróság e döntésében alkotmányosnak fogadta el azt a megoldást, hogy egy érdekeltségi területen csak egy vízgazdálkodási társulat működhet, és azt is, hogy – tekintettel az ellátandó közfeladatra – a társulat létrehozására, szervezetére, működésére, megszűnésére, egyesülésére, illetve szétválására a Gt., és nem az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény az irányadó. (ABH 2001, 242, 248–249.) Az Alkotmánybíróság nem látott okot arra, hogy a 26/2001. (VI. 29.) AB határozatától eltérjen, ezért jelen ügy elbírálásakor is irányadónak tekintette az abban foglalt megállapításokat.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság elutasította az indítványnak azt a részét, amely a Vgt. 34. § (1) bekezdése és 35. § (1)–(3) bekezdései, továbbá a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése megsemmisítését az Alkotmány 9. § (2) bekezdésére tekintettel kérte.

5.2. Az indítványozó szerint az egyetlenként működő vízgazdálkodási társulatra vonatkozó rendeleti szabály [Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése] sérti az egyesülési szabadsághoz való alapjogot [Alkotmány 63. § (1) bekezdés] is, és mint ilyen, ellentétben áll a Jat. 5. § c) pontjában foglaltakkal.

Az Alkotmánybíróság – értékelhető alkotmányjogi összefüggés hiányában – elutasította ezt az indítványi kérelmet, figyelemmel arra, hogy a vízgazdálkodási társulatok nem az egyesülési szabadság alapján létrejövő egyesületek.

Értékelhető alkotmányjogi összefüggés hiányában elutasította az Alkotmánybíróság az indítványnak azt a részét is, amely a Vgt. 1. számú melléklet 7. a) pontja és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése megsemmisítését az Alkotmány 63. § (1) bekezdésére és 8. § (1) bekezdésére tekintettel kérte. A Vgt. 1. számú melléklet 7. a) pontja az „érdekeltségi terület” fogalmát határozza meg, a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése pedig a vízgazdálkodási társulatot megalakító határozat érvényességére vonatkozóan tartalmaz szabályokat. A hivatkozott két rendelkezés és az egyesülési szabadsághoz való jogra vonatkozó alkotmányos szakasz között nincs érdemi összefüggés.

6. Az Alkotmánybíróság a következőkben azt az indítványt vizsgálta, amely az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésébe és 70/I. §-ába ütközőnek tartja, hogy a Vgt. 41. § (2) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. §

(3) bekezdése az érdekeltségi hozzájárulást adók módjára behajtandó köztartozásnak tekinti.

A Vgt. 34. § (5) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a társulat tagjai kötelesek a társulat közfeladatai ellátásának költségeihez az érdekeltségi egység arányában hozzájárulni. Az érdekeltségi hozzájárulás a Vgt. 41. § (2) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (3) bekezdése alapján adók módjára behajtható köztartozás.

Az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésében foglalt hátrányos megkülönböztetés tilalma arra vonatkozik, hogy a jognak mindenkit egyenlőként (egyenlő méltóságú személyként) kell kezelnie, az egyéni szempontok azonos mértékű figyelembevételével kell a jogosultságok és a kedvezmények elosztásának, a kötelezettségek megállapításának szempontjait meghatározni. Az, hogy a Vgt. például az egyes helyi közszolgáltatások kötelező igénybevételéről szóló 1995. évi XLII. törvénytől eltérően rendezi, és adók módjára behajtandó köztartozásnak tekinti az érdekeltségi hozzájárulást, nem jelent az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésben tiltott személyek közötti hátrányos megkülönböztetést. Nem ellentétes az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésével az sem, hogy a jogszabály „az ingatlan használói tekintetében az érdekeltségi területek eltérése, a vízumunkák és vízi létesítmények által az ingatlanokra gyakorolt hatása, illetőleg az ingatlanok jellege szerint mérlegelési lehetőséget ad az érdekeltségi hozzájárulás arányának megállapításánál”. (797/B/1991. AB határozat, ABH 1991, 832, 834.)

Az Alkotmánybíróság mindezek alapján elutasította azt az indítványt, amely a Vgt. 41. § (2) bekezdésének és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (3) bekezdésének megsemmisítését az Alkotmány 70/A. § (1) bekezdésére tekintettel kérte.

Ahogy az Alkotmánybíróság a 797/B/1991. AB határozatában hangsúlyozta, „a vízgazdálkodási társulatok által megállapítható és beszédhető ún. érdekeltségi hozzájárulás, bár közcélú feladatok megvalósítása érdekében történik, nem minősül adónak, illetőleg az állampolgároknak a közterhekhez való hozzájárulási kötelezettségének (Alkotmány 70/I. §). (...) Az érdekeltségi hozzájárulás „köztartozás jellegű”; ebből pedig sem nyelvtani, sem tartalmi elemzéssel nem lehet arra az értelmezésre jutni, hogy a kötelezettség adó illetőleg a közterhekhez való hozzájárulás. Ennek csak a megállapított hozzájárulás behajtásánál, a végrehajtási eljárás során a kielégítési sorrendnél van jogi jelentősége.” (ABH 1991, 832, 833–834.) Az Alkotmánybíróság ezért elutasította azt az indítványt is, amely a Vgt. 41. § (2) bekezdésének és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (3) bekezdésének megsemmisítését az Alkotmány 70/I. §-ára tekintettel kérte.

IV.

Külön vizsgálta az Alkotmánybíróság az indítványozóknak az Alkotmány 2. § (1) bekezdésével kapcsolatos és a Jat. rendelkezéseire alapított kifogásait.

1. Az indítványozó az Alkotmány 2. § (1) bekezdéséből következő jogbiztonsági követelményt sértőnek tartja, hogy a Vgt. 34. § (5) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 12. § (2) bekezdés a) pontja nem határozza meg az érdekeltségi hozzájárulás felső határát.

A Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (1) bekezdés a) pontja határozza meg, hogy mit tekint a hozzájárulás alapját jelentő érdekeltségi egységnek. A rendelkezést más alkotmányos szakasz szempontjából vizsgáló 26/2001. (VI. 29.) AB határozat szerint a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (1) bekezdés a) pontja lehetővé teszi „az érdekeltségi hozzájárulás összegének érdekeltenkénti (tagonkénti) – egymástól egyértelműen elkülöníthető – meghatározását”. Az érdekeltségi hozzájárulás összegének érdekeltenkénti (tagonkénti) meghatározása a jogalkotó mérlegelési körébe tartozik, amely alkotmányossági szempontból nem kifogásolható (ABH 2001, 242, 249.).

A társulati érdekeltségi egységet, a tagok érdekeltségi hozzájárulásának szabályait az alapszabály határozza meg, amelynek módosításához kétharmados többségű taggyűlési határozatra van szükség [Vgt. 37. § (1) bekezdés f) pont, 38. § (7) bekezdés]. Ez biztosítja, hogy az érdekeltségi hozzájárulás mértéke önkényesen ne legyen emelhető. Emellett, a társulatban ellenőrző bizottság működik, amelynek feladata a társulat egész tevékenységére kiterjedő folyamatos ellenőrzés [39. § (3) bekezdés], a társulat feletti törvényességi felügyeletet pedig a cégbíróság látja el. Összességében ez elegendő garanciát jelent az önkényes és indokolatlan érdekeltségi hozzájárulás emelése ellen.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság elutasította az indítványnak azt a részét, amely a Vgt. 34. § (5) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 12. § (2) bekezdés a) pontja megsemmisítését az Alkotmány 2. § (1) bekezdésére tekintettel kérte.

2.1. Egy másik indítványozó a Vgt. 41. § (2) bekezdését abból a szempontból tartotta az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütközőnek, hogy az nem fogalmazza meg egyértelműen, a vízgazdálkodási társulat tagja szolgáltatásért fizet, vagy a költségekhez járul hozzá. Ugyanezen az alapon, normavilágossági szempontból támadta az indítványozó a Vgt. 8. § (1) bekezdését, mondván, nem egyértelmű, hogy a jogszabálysövegben olvasható „többletköltségeit” fogalom mire vonatkozik.

Az Alkotmánybíróság gyakorlatában „a világos, érthető és megfelelően értelmezhető normatartalom a normaszöveggel szemben alkotmányos követelmény. A jogbiztonság – amely az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében deklarált jogállamiság fontos eleme – megköveteli, hogy a jogszabály szövege értelmes és világos, a jogalkalmazás során felismerhető normatartalmat hordozzon.” [11/1992. (III. 5.) AB határozat, ABH 1992, 77, 84.; 26/1992. (IV. 30.) AB határozat, ABH 1992, 135, 142.]

A Vgt. 41. § (2) bekezdésének utolsó mondata alapján a víztársulatok taggyűlése által elfogadott érdekeltségi hoz-

zájárulás a közfeladatok teljesítésével nyújtott szolgáltatás ellenértéke. Ez a szolgáltatás az 5/1993. (II. 12.) AB határozat alapján a vízi létesítmények műszaki hatásának biztosítása. Ezt az értelmezést követi a bírói gyakorlat is (BH 2005. 123.).

A Vgt. 8. § (1) bekezdése alapján a közérdek mértékét meghaladó, illetve a Vgt. 7. §-ában nem említett tevékenység – vízimunka, vízilétesítmény építése – többletköltségeit az igénylők kötelesek megtéríteni. Ilyen többletköltség-fizetési kötelezettség merülhet fel például akkor, ha a „közérdek mértéke a lakosság igényeivel egyenes arányban növekedik”. Ekkor a felmerült többlet vízigény kielégítése a víziközmű társulat tevékenységi körébe tartozik (EBH 2006. 1459.).

Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján sem a Vgt. 41. § (2) bekezdésével, sem pedig a Vgt. 8. § (1) bekezdésével kapcsolatban nem találta megalapozottnak azt az indítványi elemet, amely e két rendelkezést, annak értelmezhetlensége miatt, az Alkotmány 2. § (1) bekezdésébe ütközőnek tartotta.

2.2. Az indítványozó az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében biztosított jogbiztonság sérelmére és az Alkotmány preambuluma „szociális piacgazdaságot megvalósító jogállam” fordulatára hivatkozva kifogásolja, hogy a Vgt. az érdekeltségi hozzájárulás megállapításakor nem kötelez az emberek között ténylegesen meglévő különbségek figyelembevételére.

Az Alkotmánybíróság a Vgt. 41. § (2) bekezdését más alkotmányossági szempontból vizsgáló 26/2001. (VI. 29.) AB határozatában megállapította, hogy e rendelkezés, amely szerint „a taggyűlés az alapszabályban meghatározott feltételek szerint a hozzájárulás mértékét mérsékelheti, illetve megfizetését meghatározott időre felfüggesztheti”, kedvezményt tartalmaz. A Vízgazdálkodási Korm. rendelet 13. § (5) bekezdése pedig lehetővé teszi, hogy a víziközmű társulat a lakossági hozzájárulás megelőlegezésére – a teljesítés szakaszos visszafizetésére figyelemmel – külön jogszabály szerint kedvezményes kamatfeltételek mellett hitelt vegyen fel. Nem állítható tehát, hogy a jogalkotó mindenféle szociális szempontra tekintet nélkül kötelezte volna fizetésre az érintetteket. (ABH 2001, 242, 251.)

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság elutasította azt az indítványt, amely Vgt. 41. § (2) bekezdésének megsemmisítését az Alkotmány 2. § (1) bekezdésre tekintettel kérte.

3. A Jat. 4. § a) pontjára hivatkozva kifogásolja az indítványozó, hogy a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése és a 22. § (1) bekezdése a tulajdonviszonyokat érintően, továbbá a magánszemélyek és a jogi személyek vagyoni viszonyaira vonatkozóan állapít meg szabályokat, holott azokat törvényben kellene szabályozni.

Az Alkotmány 35. § (2) bekezdése szerint a Kormány a maga feladatkörében rendeleteket bocsát ki és határozatot hoz. A Jat. 7. §-a pedig úgy rendelkezik, hogy a Kormány

az Alkotmányban meghatározott feladatkörében, illetőleg törvényben vagy törvényerejű rendeletben kapott felhatalmazás alapján ad ki rendeletet. A Vgt. 45. § (7) bekezdésének d) pontjában a Kormány a vízgazdálkodási társulatok megalakulásával, működésével, megszűnésével, a Vgt.-n alapuló és a társulat belső szabályozási feladatkörébe nem utalt közcélú érdekeltségi hozzájárulással kapcsolatos szabályok megalkotására kapott felhatalmazást.

A Vgt.-ben foglalt szabályozási kötelezettség alapján megalkotott Korm. rendelet 1. § (2) bekezdése a Vgt. vízgazdálkodási társulatokról szóló IX. fejezetében foglaltakból következik, a megszűnt társulat vagyonáról szóló 22. § (1) bekezdés pedig a Vgt. 44. § (4) bekezdését ismétli meg és részletezi.

Az Alkotmánybíróság ezért e két rendelkezést a Jat. 4. § a) pontjának szempontjából támadó indítványokat elutasította.

4. A vízgazdálkodási társulatok a Vgt. által létrehozott, a helyi önkormányzatok, illetve az állam hatáskörébe tartozó közfeladatok elvégzésére létrejött szervezetek, amelyekre – mögöttes szabályként – a Gt. általános részének rendelkezései az irányadók. A társulatok tehát nem az egyesülési szabadság alapján létrejött szervezetek, következésképpen a Jat. 5. § c) pontja és 15. § (2) bekezdése nem hozható összefüggésbe a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (3) bekezdésével.

Mindezek alapján az Alkotmánybíróság elutasította azt az indítványt, amely a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (3) bekezdésének megsemmisítését a Jat. 5. § c) pontjára és 15. § (2) bekezdésére tekintettel kérte.

V.

1. Az Ügyrend 29. § b) pontjának megfelelően az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasítja, ha megállapítható, hogy az eljárásra az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre.

Az Alkotmánybíróságnak az Alkotmányban és az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvényben (a továbbiakban: Abtv.) rögzített hatásköre nem terjed ki arra, hogy az Alkotmánybíróság a jogalkotónál jogszabályalkotást kezdeményezzen. Az Alkotmánybíróság ezért az Ügyrend 29. § b) pontja alapján visszautasította azt az indítványt, amely azt kérte, hogy az Alkotmánybíróság a jogalkotónál az indítványozó által javasolt jogszabályok elfogadását kezdeményezze.

2. Az Ügyrend 29. § c) pontja alapján az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasítja, ha megállapítható, hogy az eljárás indítványozására az indítványozónak nincs jogosultsága.

Az indítványozó beadványában a Vgt. 34. § (4) bekezdése, az 1. számú melléklet 7. a) pontja és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (3) bekezdése megsemmisítését

azon az alapon is kérte, hogy azok ellentétesek az Egyezmény egyesülési szabadságot biztosító 11. cikkének 1. pontjával, és ezáltal az Alkotmány 7. § (1) bekezdésébe ütköznek.

Az Abtv. 1. § c) pontja szerint jogszabály nemzetközi szerződésbe ütközésének a megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére csak az Abtv. 21. § (3) bekezdésében felsoroltak jogosultak. Az indítványozó nem tartozik ebbe a körbe, ezért ezen indítványát az Alkotmánybíróság az Ügyrend 29. § c) pontja alapján visszautasította.

3. Az Ügyrend 29. § d) pontjának megfelelően az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasítja, ha megállapítható, hogy az indítványozó a hiánypótlás végett neki visszaadott indítványt a kitűzött határidő alatt nem adta be, vagy újból hiányosan adta be, és emiatt az érdemben nem bírálható el.

3.1. Az indítványozó a gázelosztó vezetékre vonatkozó hálózatfejlesztési hozzájárulásról szóló 32/1995. (VII. 8.) IKM rendelet 1. § (1) és (2) bekezdése, valamint 3. § (8) bekezdése, továbbá az IKM rendelet egésze megsemmisítését kizárólag arra tekintettel kezdeményezte, hogy az az általa megsemmisíteni kért régi Gszt. 17. § (2) bekezdésén, illetve a Gsztv-ben foglalt felhatalmazáson alapul. Ez azt jelenti, hogy az indítványozó a vonatkozó alkotmánybeli szakaszok pontos megjelölése nélkül kérte a rendeleti szabályok alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

Az Alkotmánybíróság ezért a támadott IKM rendeleti előírások megsemmisítésére irányuló indítványt az Ügyrend 29. § d) pontja alapján visszautasította.

[Megjegyzi az Alkotmánybíróság, hogy a Gszt.-t a kiegészített indítvány benyújtását megelőzően hatályon kívül helyezte az új Gszt. 54. § (1) bekezdés b) pontja. Az indítvány benyújtását követően az együttműködő földgáz-hálózat fejlesztéséért szedhető csatlakozási díjról szóló 74/2006. (X. 31.) GKM rendelet 6. § (1) bekezdés b) pontja hatályon kívül helyezte a gázelosztó vezetékre vonatkozó hálózatfejlesztési hozzájárulásról szóló 32/1995. (VIII. 8.) IKM rendeletet.]

3.2. Az Alkotmány valamely rendelkezésének a megjelölése nélkül, kizárólag a Vgt. belső ellentmondására hivatkozva kérte az indítványozó a Vgt. 7. § (3) bekezdése, 34. § (4) és (5) bekezdése, 36. § (1) és (2) bekezdése, 41. § (2) bekezdése, valamint az 1. számú melléklet 7. a) pontja megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelemnek ezt a részét az Ügyrend 29. § d) pontja alapján visszautasította.

3.3. Az indítványozó az Alkotmány valamely rendelkezésének a megjelölése nélkül, kizárólag a Gt. és a Ptk. egyes rendelkezéseire hivatkozva kérte a Vgt. 36. § (1) bekezdése, valamint a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 5. § (2) és (3) bekezdése, továbbá 13. § (2) bekezdése megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelemnek ezt a részét az Ügyrend 29. § d) pontja alapján visszautasította.

3.4. Alkotmánybeli rendelkezés megjelölése nélkül kérte az indítványozó a Vgt. 36. § (1) és (2) bekezdése, 42. § (1) bekezdése és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése, valamint 5. § (3) bekezdése megsemmisítését. Indítványának ugyanebben a részében a Vgt. önellentmondására hivatkozva kérte a Vgt. 9. § (2) bekezdése megsemmisítését is. Az Alkotmánybíróság a beadványnak ezt a részét, amely határozott kérelmet nem tartalmaz, az Ügyrend 29. § d) pontja alapján visszautasította.

3.5. Visszautasította az Alkotmánybíróság az indítványnak azt a részét is, amelyben az indítványozó jogszabályi rendelkezés és a vonatkozó alkotmányos szakasz pontos megjelölése nélkül kérte a Vízgazdálkodási Korm. rendelet és – a már nem hatályos – gázelosztó vezetékre vonatkozó hálózatfejlesztési hozzájárulásról szóló 32/1995. (VII. 8.) IKM rendelet egésze alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését.

3.6. Az indítványozó a kérelme alapjául szolgáló indok megjelölése nélkül, pusztán az Alkotmány 35. § (2) bekezdésre hivatkozva kérte a Vgt. 7. § (3) bekezdése, 34. § (4) és (5) bekezdése, 36. § (1) bekezdése, 41. § (2) bekezdése, továbbá a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 2. § (3) bekezdése, 4. § (2) bekezdése, 12. § (2) bekezdése a) pontja, valamint 13. § (3) és (5) bekezdése megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság ezt a kérelmet is az Abtv. 22. § (2) bekezdésére tekintettel, az Ügyrend 29. § d) pontja alapján utasította vissza.

3.7. Az indítványozó a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 9. §-át az Alkotmány 2. § (1) bekezdésében biztosított jogbiztonságot „veszélyeztető szabályozási hiányosságok miatt” kérte megsemmisíteni, indítványa tehát valójában mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megállapítására irányult.

Az Abtv. 49. § (1) bekezdése alapján és az Alkotmánybíróság ítélkezési gyakorlata szerint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség – többek között – akkor állapítható meg, ha a jogalkotó szerv a jogszabályi felhatalmazásból származó, illetve feladat- és hatáskörébe tartozó jogszabály-alkotási kötelezettségének nem tett eleget és ezzel alkotmányellenességet idézett elő [22/1990. (X. 16.) AB határozat, ABH 1990, 86.]. Az Abtv. 22. § (2) bekezdése szerint az indítványnak a kérelem alapjául szolgáló ok megjelölése mellett határozott kérelmet kell tartalmaznia. A mulasztásos alkotmánysértés megállapítására irányuló indítvány nem tartalmazza, hogy a kérelmező milyen jogszabály-alkotási kötelezettség elmulasztását kifogásolja, és hogy a vélelmezett mulasztás mennyiben eredményez alkotmányellenes helyzetet, jelen esetben jogbizonytalanságot. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt az Ügyrend 29. § d) pontja alapján visszautasította.

3.8. Az Abtv. 22. § (2) bekezdése szerint az indítványnak a kérelem alapjául szolgáló ok megjelölése mellett határozott kérelmet kell tartalmaznia. E rendelkezés értelmében az indítványban meg kell jelölni a kérelem alapjául szolgáló okot. Nem elég az Alkotmány rendelkezésére hivatkozni, meg kell indokolni, hogy az Alkotmány rendelkezéseit a

megsemmisíteni kért jogszabály miatt és mennyiben sérti (472/B/2000. AB határozat, ABH 2001, 1655.).

Az indítványozó a kérelme alapjául szolgáló indok megjelölése nélkül, pusztán az Alkotmány 13. §-ára hivatkozva kérte a Vízgazdálkodási Korm. rendelet teljes 13. §-ának megsemmisítését. Az Alkotmánybíróság ezért az indítványt az Abtv. 22. § (2) bekezdése és az Ügyrend 29. § d) pontja alapján visszautasította.

4. Az Ügyrend 29. § f) pontja alapján az Alkotmánybíróság az indítványt visszautasítja, ha megállapítható, hogy a megsemmisíteni kért jogszabály az indítvány benyújtását megelőzően már hatályát veszítette. Ez a rendelkezés nem alkalmazható az Abtv. 38. § (1) bekezdésében meghatározott bírói kezdeményezés és a 48. § (1) bekezdésében szabályozott alkotmányjogi panasz esetében.

Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az utólagos normakontrollra irányuló indítvány benyújtásakor a következő jogszabályok már nem voltak a magyar jogrendszer részei. A régi Gszt. 17. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte az új Gszt. 54. § (1) bekezdés b) pontja; a villamos energia termeléséről, szállításáról és szolgáltatásáról szóló 1994. évi XLVIII. törvény 44. §-át hatályon kívül helyezte a Vet. 114. § (1) bekezdése; a villamoshálózat-fejlesztési hozzájárulásról szóló 26/1995. (VII. 25.) IKM rendelet 2. § (1) bekezdését, 4. § (1) és (3) bekezdését, valamint (8) bekezdését hatályon kívül helyezte a közcélú villamos hálózatra csatlakozás pénzügyi és műszaki feltételeiről szóló 47/2002. (XII. 28.) GKM rendelet 11. § (2) bekezdése; a távközlésről szóló 1992. évi LXXII. törvény 40. § (2) bekezdését hatályon kívül helyezte a hírközlésről szóló 2001. évi XL. törvény 103. § (8) bekezdés e) pontja; a távközlési beruházási hozzájárulásról szóló 84/1995. (VII. 12.) Korm. rendelet 2. § (4) bekezdését hatályon kívül helyezte az egyes kormány, illetve minisztertanácsi rendeletek hatályon kívül helyezéséről szóló 194/2001. (X. 19.) Korm. rendelet 1. §-a, végül a távközlési előfizetői szerződésekről szóló 249/2001. (XII. 18.) Korm. rendelet 3. § a) pontját, a 29. § (2) bekezdését és a 30. § (1) bekezdését hatályon kívül helyezte a referenciaajánlatokról, a hálózati szerződésekről, valamint az ezekkel kapcsolatos eljárások részletes szabályairól szóló 277/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet 38. § (2) bekezdés b) pontja.

Az Alkotmánybíróság ezért az e jogszabályok alkotmányossági vizsgálatára és megsemmisítésére irányuló indítványt – az Ügyrend 29. § f) pontjának megfelelően – visszautasította.

5. Az Ügyrend 31. § a) pontja alapján az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítvány benyújtása után a vizsgálat alá vont jogszabály hatályát veszítette, és ezzel az indítvány tárgyatlanává vált.

5.1. Az indítványozók egyike a régi Gszt. 34. § (6) bekezdésének megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. A rendelkezés a) pontja felhatalmazza a Kormányt a

régi Gszt. egyes rendelkezéseinek a végrehajtására, b) pontja a miniszter feladatává teszi, hogy a régi Gszt. bizonyos rendelkezéseinek végrehajtásáról gondoskodjon. A régi Gszt.-t az új Gszt. 54. § (1) bekezdés b) pontja 2004. január elsejével hatályon kívül helyezte. Tekintettel arra, hogy az új Gszt. 55. és 56. §-aiban foglalt felhatalmazó rendelkezések nem feleltethetők meg teljes egészében a régi Gszt. felhatalmazó rendelkezéseinek, az Alkotmánybíróság a régi Gszt. 34. § (6) bekezdése megsemmisítését kezdeményező indítvány alapján indult eljárást az Ügyrend 31. § a) pontja alapján megszüntette.

6. Az Ügyrend 31. § c) pontja alapján az Alkotmánybíróság az eljárást megszünteti, ha az indítvány az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabállyal azonos jogszabály (jogszabályi rendelkezés) felülvizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alkotmánynak ugyanarra a §-ára, illetőleg alkotmányos elvére (értékére) – ezen belül – azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva kéri az alkotmánysértést megállapítani („ítélt dolog”).

6.1. Az Alkotmánybíróság a 26/2001. (VI. 29.) AB határozatában már vizsgálta a Vgt. 34. § (4) és (5) bekezdését és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 12. § (2) bekezdését. E határozatában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy e rendelkezések nem sértik az Alkotmány 63. § (1) bekezdését.

Mivel az indítványozó beadványában a Vgt. 34. § (4) és (5) bekezdését, továbbá a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 12. § (2) bekezdését az egyesülési szabadság [az Alkotmány 63. § (1) bekezdése] szempontjából – a 26/2001. (VI. 29.) AB határozatban már elbírált alkotmányos összefüggésre hivatkozva – tartotta alkotmányellenesnek, az Alkotmánybíróság az indítványt e részében ítélt dolognak tekintette és az Ügyrend 31. § c) pontja alapján az eljárást ebben a részében megszüntette.

6.2. A 26/2001. (VI. 29.) AB határozatban állapította meg az Alkotmánybíróság azt is, hogy az „érdekeltségi hozzájárulás összegének érdekeltenkénti (tagonkénti) meghatározása a jogalkotó mérlegelési körébe tartozik, amely alkotmányossági szempontból nem kifogásolható”.

Mivel az indítványozó kérelmében a Vgt. 34. § (5) bekezdését és a Vízgazdálkodási Korm. rendelet 12. § (2) bekezdés a) pontját, valamint 13. § (1) és (2) bekezdését a 26/2001. (VI. 29.) AB határozatban már elbírált alkotmányos összefüggésre hivatkozva, vagyis amiatt tartotta alkotmányellenesnek, hogy az érdekeltségi egységet nem a tényleges fogyasztáshoz köti a jogalkotó, hanem a társulat alapszabályában meghatározott fogyasztáshoz, az Alkotmánybíróság az indítványt e részében ítélt dolognak tekintette és az Ügyrend 31. § c) pontja alapján az eljárást e részében megszüntette.

6.3. Az Alkotmánybíróság a 460/B/1998. AB határozatban elutasította a régi Gszt. 17. § (2) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt. Tekintettel arra, hogy a kérelmező jelen beadványában a régi Gszt. 17. § (2) bekezdését a tu-

lajdonhoz való jog szempontjából, vagyis a 460/B/1998. AB határozatban már elbírált alkotmányos összefüggésre hivatkozva tartotta alkotmányellenesnek, az Alkotmánybíróság az indítványnak ezt a részét ítélte dolognak tekintette és az Ügyrend 31. § c) pontja alapján az eljárást e részében megszüntette.

6.4. Az Alkotmánybíróság a 132/B/1999. AB határozatában és a 906/B/2005. AB határozatában már vizsgálta a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet víziközmű-fejlesztési hozzájárulás fizetését előíró 4. § (2) bekezdésének alkotmányosságát.

A 132/B/1999. AB határozatában az Alkotmánybíróság megállapította, hogy e jogszabályi rendelkezés „arról az esetről rendelkezik, amikor már létrehozott ivóvíz- és közműves szennyvízellátást biztosító közműre valamely gazdálkodó szervezet csatlakozni kíván, vagy a közüzem által nyújtott szolgáltatás mennyisége növelését, minősége javítását kezdeményezi. Az R. 4. § (2) bekezdése az erre vonatkozó közüzemi szerződés megkötését köti feltételhez, illetve a szerződés egyes tartalmi elemeit teszi bizonyos feltételtől függővé. Az R. kifogásolt szabályából egyértelmű, hogy a közműre rácsatlakozás költségei az igénylőt terhelik, vagyis a gazdálkodó szervezet érdekkörében felmerült igények kielégítéséhez szükséges fejlesztés költségeihez a gazdálkodó szervezetnek arányosan hozzá kell járulnia. A hozzájárulás összegének felhasználása célhoz kötött, azt a közmű üzemben tartója saját céljaira nem használhatja fel, hanem kizárólag a víziközmű fejlesztésére fordítható. A hozzájárulás mértéke a fejlesztés költségeinek arányos része az R. 4. § (2) bekezdése szerint, (...). Közüzemi szerződés ilyen feltételhez kötése nem érinti sem a vállalkozás jogát, sem a gazdasági verseny szabadságát; az alkotmányos értelemben vett tulajdonjogot pedig nem korlátozza”. (ABH 2002, 1436, 1438.)

A 905/B/2005. AB határozatban az Alkotmánybíróság azt is megállapította, hogy a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdése nem áll ellentétben az Alkotmány 9. § (1) bekezdésében foglaltakkal. Az ugyanis „nem az állami tulajdont részesíti előnyben, hanem egyes gazdálkodó szervek: a lakásszövetkezetek és az önkormányzatok tulajdonában lévő lakóépületek elhelyezésére szolgáló ingatlanok tulajdonosai esetében eltekint a víziközmű-fejlesztési hozzájárulás megfizetésétől. A szabály célja a lakások közmű létesítéséhez, illetve a szolgáltatás bővítéséhez kapcsolódó költségviselés alóli mentesítése. A víziközmű-fejlesztés költségeit ugyanis – más gazdálkodó szervezetekkel szemben – a lakóépületek építésére és fenntartására létrejött lakásszövetkezet, amely a tevékenységével kapcsolatban nyereségszerzésre nem törekszik [a lakásszövetkezetekről szóló 2004. évi CXV. törvény 2. §], valamint a lakóépület-tulajdonos önkormányzat nem tudja továbbhárítani.” (ABK 2006. május, 451, 452.)

Mivel az indítványozók beadványukban a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rende-

let 4. § (2) bekezdését az Alkotmány 9. § (1) és (2) bekezdése, továbbá az Alkotmány 13. §-a szempontjából, a korábbi-
val azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozva tartották alkotmányellenesnek, az Alkotmánybíróság az indítványokat e részükben ítélte dolognak tekintette és az Ügyrend 31. § c) pontja alapján az eljárást e részében megszüntette.

[Az Alkotmánybíróság az indítványozók által támadott jogszabályi rendelkezést az ÁFA mentesség szempontjából a 615/B/1998. AB végzésben vizsgálta (ABH 2004, 2023.).]

Budapest, 2007. július 2.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István s. k.,*
alkotmánybíró előadó alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László s. k.,*
alkotmánybíró alkotmánybíró

1129/B/2004. AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenességének utólagos vizsgálatára irányuló indítvány tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t :

1. Az Alkotmánybíróság a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 11. § (1) bekezdése, valamint Vízvár Község Önkormányzatának a talajterhelési díjról szóló 11/2004. (VIII. 25.) számú rendelete 2. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény 11. § (1) bekezdése, valamint Vízvár Község Önkormányzatának a talajterhelési díjról

szóló 11/2004. (VIII. 25.) számú rendelete 2. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, az Alkotmány 54. § (1) bekezdésével összefüggésben előterjesztett indítványt visszautasítja.

3. Az Alkotmánybíróság Vízvár község körjegyzőjének tevékenysége elleni ideiglenes intézkedés elrendelésére irányuló indítványt visszautasítja.

I n d o k o l á s

I.

Az indítványozó a környezetterhelési díjról szóló 2003. évi LXXXIX. törvény (a továbbiakban: Ktdtv.) 11. §-a [az indítvány tartalma alapján a Ktdtv. 11. § (1) bekezdése], valamint Vízvár Község Önkormányzatának a talajterhelési díjról szóló 11/2004. (VIII. 25.) számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) 2. § (1) bekezdése alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Mivel az indítványozó nem csatlakozott a közcsatornához a Ktdtv. és az Ör. vitatott szabályai alapján talajterhelési díjat köteles fizetni. Az indítványozó szerint az ivóvíz-szolgáltatás igénybevételével, az ivóvíz megvásárlásával tulajdonába kerül a szennyvíz is, vagyis a szennyvíz felett rendelkezési joga keletkezik, ezért a támadott szabályok sértik az Alkotmányban biztosított „személyiségi és tulajdonhoz fűződő” jogait, mivel kizárják, hogy az ingatlanán keletkező szennyvizet a tulajdonában álló termőföldön mezőgazdasági célra használja fel. Az indítványozó – az utólagos normakontroll-eljárás mellett vagylagosan – kérte az Alkotmánybíróságot, hogy Vízvár község körjegyzőjének – közelebről meg nem határozott, az indítványozó szerint bűncselekményt megvalósító – tevékenysége ellen ideiglenes intézkedést rendeljen el.

II.

1. Az Alkotmány indítvánnyal érintett rendelkezései:
„13. § (1) A Magyar Köztársaság biztosítja a tulajdonhoz való jogot.

(2) Tulajdont kisajátítani csak kivételesen és közérdekből, törvényben szabályozott esetekben és módon, teljes, feltétlen és azonnali kártalanítás mellett lehet.”

(...)

„54. § (1) A Magyar Köztársaságban minden embernek veleszületett joga van az élethez és az emberi méltósághoz, amelyektől senkit nem lehet önkényesen megfosztani.”

2. A Ktdtv. 11. §-ának az indítvány benyújtásakor hatályos rendelkezése:

„11. § A talajterhelési díj fizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés alapján szennyvízelhelyezést alkalmaz.”

3. A Ktdtv. 11. §-ának az indítvány elbírálásakor hatályos szabályai:

„11. § (1) A talajterhelési díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót terheli, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem köt rá és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést, ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is, alkalmaz. Amennyiben a közcsatornát év közben helyezik üzembe, a díjfizetési kötelezettség a kibocsátót a közcsatorna üzembe helyezését követő 90. naptól terheli.

(2) Nem terheli díjfizetési kötelezettség azt a kibocsátót, aki külön jogszabályok szerint egyedi szennyvízelhelyezési kislétesítményt, illetve egyedi szennyvíztisztító kisberendezést alkalmaz és a kibocsátás közvetlen környezetében a kibocsátó által létesített megfigyelő objektumban a talajjal kapcsolatban lévő felszín alatti vízben a kibocsátó által évente vizsgált nitrát-, ammónium-, szulfát-, klorid-tartalom egyik komponens tekintetében sem haladja meg 20%-kal a 2005. évben, illetve a közcsatorna üzembe helyezését követő hónapban végzett alapállapot-felmérés keretében mért értékeket.”

4. Az Ör. szabályai:

„1. § A rendelet hatálya Vízvár Községi Önkormányzat közigazgatási területén helyi vízgazdálkodási hatósági engedély alapján szennyvízelvezetést alkalmazókra (továbbiakban: kibocsátó) terjed ki, akik a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem kötöttek rá.

2. § (1) A kibocsátó köteles a Ktdtv. 11. §-a alapján talajterhelési díjat fizetni.”

III.

Az indítvány nem megalapozott.

1. Az Alkotmánybíróság eljárása során észlelte, hogy az indítvány benyújtását követően az adókról, járulékokról és egyéb költségvetési befizetésekről szóló törvények módosításáról szóló 2004. évi CI. törvény 284. §-a – 2005. január 1-jei hatállyal – módosította a Ktdtv. 11. §-át. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az utólagos normakontroll-eljárás során történt jogszabály-változás esetén a módosított szabályozást akkor vizsgálja, ha az új szabályozás tartalmazza az indítványban felvetett alkotmányossági problémát, és ennek eredményeként a felülvizsgálni kért rendelkezések helyébe lépő, illetőleg azt kiegészítő (módosító), hasonló tartalmú szabályozás az indítványban megjelölt szempontok alapján vizsgálható. [137/B/1991. AB határozat, ABH 1992. 456, 457.; 25/2003. (V. 21.) AB határozat, ABH 2003. 328, 338.] Mivel a törvénymódosítás a talajterhelési díjfizetési kötelezettséget nem szüntette meg azok számára, akik a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem kötnek rá, a módosítás nem változtatott a sérelmezett rendelkezések alkotmányosságával összefüggésben felvetett kérdéseken, ezért az Alkotmánybíróság az elbíráláskor hatályos szabályozás tekintetében folytatta le az érdemi vizsgálatot.

2. A Ktdtv. 11. § (1) bekezdése szerint talajterhelési díj-fizetési kötelezettség terheli azt a kibocsátót, aki a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornához nem csatlakozik, és helyi vízgazdálkodási hatósági, illetve vízjogi engedélyezés hatálya alá tartozó szennyvízelhelyezést – ideértve az egyedi zárt szennyvíztározót is – alkalmaz. A Ktdtv. 21/A. § (2) bekezdésében és 26. § (4) bekezdésében kapott felhatalmazás alapján alkotta meg Vízhár Község Önkormányzatának Képviselő-testülete az Ör.-t, amelynek 1. §-a és 2. § (1) bekezdése alapján a talajterhelési díjfizetés ama kibocsátókra terjed ki, akik Vízhár község közigazgatási területén helyi vízgazdálkodási hatósági engedély alapján szennyvíz-elhelyezést végeznek, ám a műszakilag rendelkezésre álló közcsatornára nem kötöttek rá.

Az indítvány elbírálása során az Alkotmánybíróságnak mindenek előtt a talajterhelési díj jogi természetét kellett tisztáznia. A környezetterhelési díjak – köztük a talajterhelési díj is – az Alkotmány 18. §-ában, valamint 70/D. §-ában szabályozott egészséges környezethez való jog érvényesítését szolgáló jogi eszközrendszer elemei. Az Alkotmánybíróság az egészséges környezethez való jog értelmezése kapcsán 28/1994. (V. 20.) AB határozatában elvi élel mutatott rá arra, hogy mivel a természetben okozott károk véges javakat pusztítanak, sok esetben jóvátehetetlenek, a védelem elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indít meg, a környezethez való jog védelmének eszközei között a megelőzésnek van elsőbbsége. (ABH, 1994, 134, 140–041.)

Erre tekintettel a környezetvédelem általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 6. §-ában a környezetvédelem alapelvei között elsőként szabályozza az elővigyázatosság, a megelőzés elvét, amelynek tartalmát többek között a következőképpen határozza meg:

„6. § (1) A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy

- a) a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő;
- b) megelőzze a környezetszennyezést;
- c) kizárja a környezetkárosítást.”

A környezetvédelmi jog eszközrendszerében ennek az alapelvnek – a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt jelentő környezethasználatnak – az érvényesülését hivatottak elősegíteni a környezetterhelési díjak. A Ktdtv. indokolása a környezetterhelési díj szabályozásának célját a következőképpen határozza meg:

„A környezet túlzott terhelése, esetleges szennyezése, illetve ezeknek költségei, mérséklésének, elhárításának anyagi terhe többnyire nem az okozónál jelentkezik, hanem az egész társadalom számára jelent terhet. A tényleges használó, környezetterhelő valójában mentesül a csökkentés költségeinek viselésétől.

Elengedhetetlen ezért egy olyan szabályozórendszer megalkotása, amely a környezet használóját teszi érdekeltté a terhelés csökkentésében. A környezet fokozódó használatával egyre sürgetőbbé válnak a megóvást és helyreállítást szolgáló intézkedések. A megvalósítás költségeit az állam nem tudja teljes mértékben felvállalni, indokolt tehát a környezethasználók bevonása is a finanszírozásba.

Ennek alkotmányos alapja a közteherviselés kötelezettsége, amely mindenkit arra kötelez, hogy tevékenységéhez, jövedelméhez mértén járuljon hozzá a közösség érdekeit szolgáló kiadásokhoz, így a környezet megóvásának költségeihez. (...)

Ennek megfelelően a környezetterhelési díj rendszere a környezetterhelő (kibocsátó) díjfizetési kötelezettségére épül.”

E szabályozási céloknak megfelelően a Ktdtv. a talajterhelési díjat a közterhek egyik fajtájaként, adójellegű kötelezettségként szabályozza, amellyel a környezetterhelés káros következményeinek megszüntetéséhez, illetőleg a környezet megóvásához társadalmilag szükséges költségek viseléséhez való hozzájárulási kötelezettséget ír elő a környezetet terhelő szennyvízkibocsátók számára. A Ktdtv.-nek a talajterhelési díjra vonatkozó szabályai a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény 4. § g) pontjában megfogalmazott „szennyező fizet” elvnek megfelelően azokra hárítja a díjfizetési kötelezettséget, akik nem gondoskodnak arról, hogy az általuk kibocsátott szennyvíz ne a környezetet indokolatlanul terhelő módon kerüljön a talajba. A Ktdtv. 11. § (2) bekezdése alapján mentesül a díjfizetési kötelezettség alól az, aki egyedi létesítmény, berendezés alkalmazásával gondoskodik arról, hogy a szennyvíz a talajt nem szennyező formában kerüljön elhelyezésre. A 14. § alapján a talajterhelési díj alapja csökkenthető azzal, a számlákkal igazolt mennyiséggel, amelyet a kibocsátó szennyvíztárolójából, olyan arra feljogosított szervezettel szállíttat el, amely a folyékony hulladék jogszabályi előírások szerinti elhelyezését igazolja. A talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat a Ktdtv. 24–25. §-a az állami adóhatóság, a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díjjal kapcsolatos adóztatási feladatokat az illetékes önkormányzati adóhatóságok látják el, amelyek eljárására az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szabályait kell alkalmazni.

A talajterhelési díj fizetési kötelezettség előírása egyúttal a környezetet használó szennyvíz kibocsátók magatartásának a szabályozását is szolgálja. Célja a szennyvízkibocsátók ösztönzése arra, hogy a szennyvíz elhelyezése során a talajt a lehető legkisebb mértékben terhelő megoldást alkalmazzák. A tulajdonos szabadon dönthet arról, hogy a szennyvíz elhelyezésnek mely módját választja, azonban ha azt nem a környezetet a lehető legkevésbé terhelő módon teszi, a talajterhelési díj megfizetésével hozzá kell járulnia a környezetterhelés következményeinek elhárításához szükséges költségekhez. A Ktdtv. 21/B. §-a alapján a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörbe tartozó szennyvízelhelyezéshez kapcsolódó talajterhelési díj a települési önkormányzat környezetvédelmi alapjának a bevételeit képezi. A talajterhelési díjból származó bevételt az önkormányzat köteles a talaj, valamint a felszín alatti víz mennyiségi, minőségi védelmére (csatornázás, szennyvíztisztítás, vízbázis-védelem, a települési monitoring kialakítása és működtetése, a tartós környezetkárosodások kármentesítése stb.) felhasználni.

Mindezeket figyelembe véve a talajterhelési díjnak a Ktdtv.-ben és az Ör.-ben foglalt szabályai alkotmányos

célt, az egészséges környezethez való jog védelmét szolgálják, a tulajdonos szennyvíz feletti rendelkezési jogát nem korlátozzák, a vitatott szabályokkal összefüggésben az Alkotmány 13. §-ának az indítványozó által állított sérelme nem állapítható meg.

3. Az indítványozó szerint a talajterhelési díjfizetési kötelezettséget előíró Ktdtv.-beli és Ör.-beli rendelkezések – az indítványozó által meg nem határozott ok miatt – sértik a személyiségi jogait. Az Alkotmánybíróság – működésének kezdete óta – az Alkotmány 54. § (1) bekezdésében foglalt emberi méltósághoz való jogot az ún. „általános személyiségi jog” egyik megfogalmazásának tekinti. „Az általános személyiségi jog ‘anyajog’, azaz olyan szubszidiárius alapjog, amelyet mind az Alkotmánybíróság, mind a bíróságok minden esetben felhívhatnak az egyén autonómiájának védelmére, ha az adott tényállásra a konkrét, nevesített alapjogok egyike sem alkalmazható.” [8/1990. (IV. 23.) AB határozat, ABH 1990, 42, 45.] Mivel az indítványozó nem jelölte meg indítványában, hogy milyen okból tartja az Alkotmány 54. § (1) bekezdésével ellentétesnek a támadott szabályokat, az Alkotmánybíróság az Alkotmány 54. § (1) bekezdésével összefüggésben előterjesztett indítványt – az Alkotmánybíróság ideiglenes ügyrendjéről és annak közzétételéről szóló, módosított és egységes szerkezetbe foglalt 3/2001. (XII. 3.) Tü. határozat (ABH 2003, 2065.; a továbbiakban: Ügyrend) 29. §-ának d) pontja alapján – visszautasította.

4. Az indítványozó – az utólagos normakontroll-eljárás mellett vagyilagosan – kérte az Alkotmánybíróságot, hogy a vízvári önkormányzat jegyzőjének tevékenysége ellen ideiglenes intézkedést rendeljen el. Az Alkotmánybíróságnak egyedi hatósági ügyekben ideiglenes intézkedés elrendelésére sem az Alkotmány, sem az Alkotmánybíróságról szóló 1989. évi XXXII. törvény, sem más törvény nem biztosít hatáskört, ezért az Ügyrend 29. §-ának b) pontja alapján az Alkotmánybíróság az erre irányuló indítványt is visszautasította.

Budapest, 2007. július 3.

Dr. Bihari Mihály s. k.,
az Alkotmánybíróság elnöke

Dr. Balogh Elemér s. k., *Dr. Bragyova András* s. k.,
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Holló András s. k., *Dr. Kiss László* s. k.,
előadó alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Kovács Péter s. k., *Dr. Kukorelli István* s. k.,
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Lenkovics Barnabás s. k., *Dr. Lévay Miklós* s. k.,
alkotmánybíró alkotmánybíró

Dr. Paczolay Péter s. k., *Dr. Trócsányi László* s. k.,
alkotmánybíró alkotmánybíró

Az Alkotmánybíróság

125/B/2002. AB

határozata

a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet egésze és egyes rendelkezései alkotmányellenességének vizsgálatáról*

Az Alkotmánybíróság

210/B/2002. AB

határozata

a közműves ivóvízellátásról és a közműves szennyvízelvezetésről szóló 38/1995. (IV. 5.) Korm. rendelet 9. § (2) bekezdés a) pontja alkotmányellenességének – az Alkotmány 57. § (5) bekezdésének alapján történő – vizsgálatáról*

* A határozat teljes szövege az Alkotmánybíróság Határozatai 2007. július–augusztus 7–8. számában található.

Kormányhatározat

A Kormány

2167/2007. (IX. 20.) Korm.

határozata

a központi költségvetési fejezetek és a társadalombiztosítási költségvetési szervek 2006. évi előirányzat-maradványainak kezeléséről*

* A határozat teljes szövege a Határozatok Tára 2007. szeptember 20-ai 43. számában található.

Közlemény

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium közleménye

a madár- és denevérgyűrűzési vizsgák, valamint a solymász természetvédelmi vizsgák lebonyolításáról

A védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 3. mellékletének harmadik mondatában foglalt felhatalmazás alapján – a

Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériummal egyetértésben – a 2007. évre korábban megrendezett solymász természetvédelmi vizsganapon felül egy további vizsganapot ír ki a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium (a továbbiakban: minisztérium), 2007. november 8-ra.

A solymász természetvédelmi vizsgán legfeljebb 30 fő vizsgáztatására van lehetőség. A vizsga elméleti írásbeli teszttel kezdődik, amelynek sikeres megoldói vehetnek részt a szóbeli vizsgán. A vizsgabizottság a védett állatfajok védelmére, tartására, bemutatására és hasznosítására vonatkozó részletes szabályokról szóló 348/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 3. számú mellékletében foglalt követelményrendszer szerint kéri számon a solymász természetvédelmi vizsga tananyagát.

A vizsgákra való felkészülést a minisztérium megbízásából megjelentetett „Természetvédelmi ismeretek a madár- és denevérgyűrűzési, valamint a solymászvizsgához” című könyv segíti, amely beszerezhető a minisztérium könyvtárában (1121 Budapest XII., Költő u. 21., tel.: 391-1759). A solymászatra, illetve az ezen tevékenység-

hez szükséges hatósági engedélyek beszerzésére vonatkozó jogszabályi változások miatt a könyv anyagán túlmenően a szakterületi jogszabályok megfelelő részeinek ismerete is szükséges.

A vizsgára a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkárságánál (1051 Budapest, Fő u. 44–50. tel: 457-3300/162, fax: 201-4617, e-mail: schmidt@mail.kvvm.hu) kell jelentkezni.

A vizsga díja 500 Ft, amelyet a Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Magyar Államkincstárnál vezetett, 10032000-01468216-00000000 számú számlájára kell befizetni.

Vizsgára az a személy bocsátható, aki eleget tesz a 348/2006. (XII. 23.) Kormányrendelet 3. számú mellékleteiben foglalt feltételeknek.

A solymász természetvédelmi vizsga helyszíne: Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség (1016 Budapest, Mészáros u. 58/a).

A minisztérium fenntartja a helyszínváltoztatás jogát, ebben az esetben a vizsgázókat erről előzetesen értesíti.

KÖRNYEZETVÉDELMI ÉS VÍZÜGYI ÉRTESÍTŐ

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium hivatalos lapja

Szerkeszti a szerkesztőbizottság.

A szerkesztésért felelős: dr. Dombi Éva, 1011 Budapest, Fő utca 44–50. Telefon: 457-3311.

Kiadja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó (1085 Budapest, Somogyi B. u. 6.), www.mhk.hu

Felelős kiadó: dr. Kodala László elnök-vezérigazgató.

Előfizetésben terjeszti a Magyar Hivatalos Közlönykiadó a Fama Rt. közreműködésével. Telefon: 266-6567.

Előfizetésben megrendelhető a Magyar Hivatalos Közlönykiadó ügyfélszolgálatán (fax: 318-6668, 338-4746,

e-mail: kozlonybolt@mhk.hu) vagy a www.mhk.hu/kozlonybolt internetcímen,

1085 Budapest, Somogyi Béla u. 6., 1394 Budapest 62. Pf. 357.

Információ: tel./fax: 317-9999, 266-9290/245, 357 mellék.

Példányonként megvásárolható a Budapest VII., Rákóczi út 30. (bejárat a Dohány u. és Nyár u. sarkán) szám alatti

Közlöny Centrumban (tel.: 321-5971, fax: 321-5275, e-mail: kozlonycentrum@mhk.hu).

A 2007. évi éves előfizetési díj: 15 120 Ft áfával. Egy példány ára: 1344 Ft áfával.

A kiadó az előfizetési díj év közbeni emelésének jogát fenntartja.

HU ISSN 1786–2396

07.3343 – Nyomja a Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája. Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.

